

- سیاست های تولید در عرصه وسیع زراعت با تاکید بر گندم و دانه های روغنی
- گندم: افزایش شدید قیمت در بازارهای جهانی و هشدار به مسولان
- گندم و امنیت غذایی ایران و جهان در فرایند جنگ روسیه با اوکراین
- تاثیر مثبت و سازنده حذف ارز ترجیحی بر اقتصاد و بازرگانی کشاورزی
- دانستنی های مفید درباره تولید و بازرگانی گندم برای همه گندمکاران
- جایگاه و اهمیت کشت و تولید گندم در جهان، ایران و استان گلستان
- ضرورت عبور از اقتصاد دستوری در کشاورزی با حذف ارز ترجیحی
- بحران نان با سه نرخه کردن آرد

صنایع زیرساخت های کشاورزی

غذایی، دام و طیور (راپروزران)

ماهنامه تخصصی تحلیلی - اقتصادی

سال بیست و سوم - شماره ۲۳۳ و ۲۳۴ - فروردین و اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ - تک شماره ۵۰,۰۰۰ تومان

شماره انتشار بین المللی: ISSN 1680-1350

عضو رسمی فدراسیون جهانی خبرنگاران کشاورزی

گریز ناپذیری از تغییر رویکرد

ساختار کنونی اقتصاد کشاورزی

Agri-Industrial Infrastructures

Food, Livestock and Poultry Specialized Monthly Magazine

VIV EUROPE 2022

هلند - اتریخت

۱۰ تا ۱۲ خردادماه ۱۴۰۱ (۳۱ ماه مه تا ۲ ژوئن ۲۰۲۲)

WWW.VIVEUROPE.NL

نخستین رویداد
حضور و زنده
اروپایی در سال
۲۰۲۲!

نمایشگاه بین المللی
از خوراک دام تا غذا

هم مکان با نمایشگاه بین المللی ویکتام
VICTAM
International

هم اکنون
ثبت نام کنید

بالاخره صنعت خوراک و مکمل های دام و طیور
دوباره متحد شد! به تامین کنندگان آن بپیوندید
مکان برتر: یاربوس، اتریخت که فقط ۳۰ دقیقه با
آمستردام فاصله دارد

WWW.VIV.NET

برگزار کننده: **vnu** EUROPE

سومین نمایشگاه بین المللی کشاورزی و صنایع غذایی

3rd Sulaymaniyah International Agriculture & Food Industry Fair

سیئهمین خولی پیشانگای نیوده‌وله‌تی سلیمانی کشتوکال و پیشه‌سازی خوراک

شرکت اطلس الامنیل

زیر نظر وزارت کشاورزی و منابع آب اقلیم کوردستان و با همکاری اتاق بازرگانی و صنایع استان سلیمانیه سومین نمایشگاه بین المللی کشاورزی و صنایع غذایی را با مشارکت شرکت هایی از کشورهای (جمهوری اسلامی ایران، ترکیه، اروپا و کشورهای عربی) همراه با شرکت های داخلی از تاریخ (۱۶ تا ۱۹ شهریور ۱۴۰۱) برگزار می کند

وزارت کشاورزی و دامپروری

وزارت کشاورزی و دامپروری عراق

گنجانده ناب اندیشین

AGRICULTURE & Food Industry Fair

7-10 / SEP 2022

۱۶ تا ۱۹ شهریور ماه ۱۴۰۱

ساعت بازدید: ۱۱ صبح تا ۷ بعداز ظهر

درسومین نمایشگاه بین المللی کشاورزی و صنایع غذایی سلیمانیه محصولات و تکنولوژی های روز کشاورزی ارائه می گردد. همچون: خوراک انسان و دام، صنایع مرتبط با تولید غذا و خوراک دام و طیور، ادوات و ماشین های کشاورزی، سیستم ها و روش های نوین آبیاری، صنایع گلخانه ای، کود و سم های کشاورزی و داروهای گیاهی، تکنولوژی و ادوات مرتبط با کشاورزی و پرورش دام و طیور و آبزیان، صنایع بسته بندی خوراک، تولید، آماده سازی و بسته بندی داروهای گیاهی، داروهای دامپزشکی و بیماری های دام و طیور و محصولات کشاورزی

تلفن های ستاد اجرایی: ۰۲۱-۲۶۴۷۲۲۱۹ و ۰۲۱-۲۶۱۵۸۲۴۷ (دفتر مرکزی)

مدیر پروژه، خانم حسینی: ۰۹۱۲۱۰۳۶۸۷۷

نشانی ستاد اجرایی: تهران - بزرگراه چمران، شرکت نمایشگاه های بین المللی تهران، بخش اداری ۳۷

تلفن دفتر همدان: ۰۲۳-۸۱۳۸۲۴۵ و خانم میترايي: ۰۹۱۰۲۴۵۹۷۰۰

خطی کار روی پشته بلند (رایزبد)

Raised Bed Seed Drill

گامی دیگر در توسعه و خودکفایی کشاورزی
هدیه ای به کشاورزان گرامی در راه سربلندی ایران عزیز

دارای گواهینامه ثبت اختراع

کرج - میدان استاندارد، رزکان نو، مقابل اداره بهبود شیر تلفکس: ۷-۳۶۷۷۲۸۵۴ و ۳۶۷۷۲۸۲۵ و ۳۶۷۷۲۸۶۶ (۰۲۶)

www.tarashkadeh.com

Email: info@tarashkadeh.com

Tarashkadeh Co.

مجله صنایع زیرساخت‌های کشاورزی، غذایی، دام و طیور (دامپروران)
عضو رسمی فدراسیون جهانی خبرنگاران کشاورزی (ifaj) می باشد

سبزه‌سازان

شماره انتشار بین المللی ISSN 1680-1350

سال بیست و سوم - شماره ۲۴۴ و ۲۴۳
فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۱

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

منصور انصاری

mansoor.ansary1334@gmail.com

دبیر هیات تحریریه:

فرانک مسعودی

زیر نظر هیات تحریریه

مدیر داخلی، ویراستار:

فرانک مسعودی

faranak.masoudi@gmail.com

دبیر سازمان آگهی‌ها و خبرنگار:

حجت اله انصاری (جابری)

دبیر روابط بین الملل و خبرنگار:

دکتر مسعود انصاری

گروه خبرنگاران:

عبدالحسین باخدا، سیاوش انصاری

محدثه بیگزاده

سایت پشتیبان: پایگاه خبری کشاورزی آینده جهان

«کاج پرس»

www.kajpress.com

یا

www.keshavarziyandejahan.ir

گرافیک:

زیبا دریایی

◆ آنچه در این شماره می خوانید:

- ۴..... گریز ناپذیری از تغییر رویکرد ساختار کنونی اقتصاد کشاورزی (سرمقاله)
- ۶..... سیاست های تولید در عرصه وسیع زراعت با تاکید بر گندم و دانه های روغنی
- ۹..... گندم؛ افزایش شدید قیمت در بازارهای جهانی و هشدار به مسئولان
- ۹..... گندم و امنیت غذایی ایران و جهان در فرایند جنگ روسیه با اوکراین
- ۱۷..... تأثیر مثبت و سازنده حذف ارز ترجیحی بر اقتصاد و بازرگانی کشاورزی
- ۱۸..... دانستنی های مفید درباره تولید و بازرگانی گندم برای همه گندمکاران
- ۲۵..... بحران نان با سه نرخه کردن آرد
- ۲۶..... جایگاه و اهمیت کشت و تولید گندم در جهان، ایران و استان گلستان
- ۳۲..... ضرورت عبور از اقتصاد دستوری در کشاورزی با حذف ارز ترجیحی
- ۳۴..... گذر از رخداد های ماندگار کشاورزی
- ۳۸..... شناسنامه و فهرست انگلیسی

سرمقاله

جای بحث و گفتگو ندارد که کشاورزی کشور در حوزه بازرگانی و اقتصادی با مخمصه و دشواری ریشه ای مواجه شده است و این مخمصه و دشواری به عرصه تولید نیز تسری یافته؛ حجم سرمایه گذاری داخلی و به ویژه خارجی تقلیل پیدا کرده، بی ثباتی شدید آزار دهنده و افزایش یابنده در قیمت اقلام مختلف نهاده ها و محصولات کشاورزی و غذایی، هم تولیدکنندگان را آزرده خاطر ساخته و ه ...

ادامه در صفحه ۴

چاپ، لیتوگرافی و صحافی:
چاپ میران

تهران - خیابان سعدی شمالی، خیابان منوچهری، کوچه

ژاندارک، پلاک ۴

تلفن: ۳۳۹۰۵۲۷۷، ۳۳۱۱۲۳۳۴

فکس: ۳۳۹۵۳۴۰۴

نشانی دفتر مجله: تهران - میدان توحید، خیابان توحید،

خیابان نادر، پلاک ۳۷ (ساختمان مجله دامپروران)

تلفن: ۵۴ و ۵۳، ۶۶۹۴۶۲۵۲ فکس: ۶۶۹۱۳۱۶۳

همراه (جابری): ۰۹۱۲۱۳۸۶۱۲ خط مستقیم: ۶۶۹۱۳۱۶۲

کدپستی: ۱۴۵۷۸۴۸۷۱

www.sabznn.ir & www.kajpress.com

E-mail: faranak.masoudi@gmail.com

E-mail: mansoor.ansary1334@gmail.com

گریز ناپذیری از تغییر رویکرد ساختار کنونی اقتصاد کشاورزی

جای بحث و گفتگو ندارد که کشاورزی کشور در حوزه بازرگانی و اقتصادی با مخمصه و دشواری ریشه ای مواجه شده است و این شرایط به عرصه تولید نیز تسری یافته؛ حجم سرمایه گذاری داخلی و به ویژه خارجی تقلیل پیدا کرده، بی ثباتی شدید آزار دهنده و افزایش یابنده در قیمت اقلام مختلف نهاده ها و محصولات کشاورزی و غذایی، هم تولیدکنندگان را از رده خاطر ساخته و هم مصرف کنندگان را نگران کرده، اطمینان به وزارت جهاد کشاورزی به عنوان مهم ترین وزارتخانه در شرایط کنونی، به رغم مساعی شبانه روزی وزیر و معاونان یازده گانه و مدیران کل و بعضی از کارشناسان و ایجاد قرارگاه های مختلف روز به روز و تا حد زیادی در حال کاهش است و دولت نیز متأسفانه برنامه مشخصی برای ساختار بازرگانی و اقتصاد کلان خصوصاً کشاورزی در وضعیت کنونی و پیش رو ندارد و یا تاکنون اعلام نکرده است.

از سوی دیگر از آنجا که تغییر نرخ ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی به آزاد، چه تدریجی و چه یکباره، شرایط جدیدی در اقتصاد و بازرگانی کشاورزی مملکت، تولیدات کشاورزان و زندگی مصرف کنندگان به وجود خواهد آورد، بدون تعریف یک ساختار اقتصادی جدید، وضعیت از همین حالا که هست بدتر و نگران کننده تر خواهد شد زیرا وزارت جهاد کشاورزی به رغم ایجاد قرارگاه های متعدد در عرصه بازرگانی کشاورزی و آنچه تنظیم بازار گفته می شود، با سیاست بیتوجه شب را به صبح و صبح را به شب می رساند که البته سیر کردن شکم مردم و جلوگیری از کمبود کالاهای اساسی، چه با اتکا به تولید داخل و چه واردات آسان، فاصله فراوانی با امنیت غذایی دارد.

پرسش اساسی با فرض قبول مسئولانه این وضعیت این است که چه باید کرد و چه کسی مقصر است؟ آیا مسئولان طراز اول وزارت جهاد کشاورزی کم کاری می کنند و تلاش کمی برای حل این دشواری پایان ناپذیر دارند؟

منصفانه باید گفت چنین نیست، وزارت جهاد کشاورزی با عمده قوا در خط مقدم جبهه تامین کالاهای اساسی و مورد نیاز مردم و در آماده باش کامل به سر می برد. در کنار این آماده باش، دولت هم سعی کرده است به اشکال مختلف به کمک وزارت جهاد کشاورزی در امر دشوار تامین مواد غذایی بیاید! تامین ارز ۴۲۰۰ تومانی به رغم کمبودها تا روزهای پایانی سال گذشته برای واردات نهاده ها، اعلام عرضه کودهای پتاسه و فسفات با ۴۵ درصد یارانه، افزایش قیمت خرید گندم تولید داخل به ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان از کشاورزان در سوم فروردین ۱۴۰۱ توسط دولت، واردات گوشت مرغ و تخم مرغ با ارز ارزان و توزیع آن در واحدهای صنفی و درصد کمی درب منزل مصرف کنندگان، همگی آشکار می سازد که تلاش های شبانه روزی در کار است اما نگرش اقتصادی دولت و به تبع آن وزارت جهاد کشاورزی برای اداره امور بازرگانی نادرست است و با شرایط پیش آمده حاصل از تحریم ها و وضعیت بازارهای جهانی به ویژه بعد از جنگ روسیه و اوکراین تطبیق ندارد.

دولت نمی تواند با ساختار شکست خورده، کهنه و تکراری اقتصاد دولتی دستوری و نیمه آزاد گذشته وضعیت بازرگانی و اقتصاد کشور را به سامان برساند. افزایش روزانه تورم ویران کننده و بی ثباتی در چنین اقتصادی که می خواهد جدا از گره زدن معیشت مردم به سرانجام برجام در شرایط تحریم های همه جانبه و دوری از اقتصاد و بازرگانی جهانی کشور را اداره کند اجتناب ناپذیر است. تلاش دولت، وزارت جهاد کشاورزی و وزیر آن در یک ساختار معیوب و ناقص اقتصادی و بازرگانی برای تنظیم بازار تورم زده به کمترین نتیجه می رسد و به مثابه آب در هاون کوبیدن تقریباً بی حاصل است. لذا وزیر باید شجاعانه علل و عوامل

دشواری‌ها را بیان کند و بخواهد این ساختار، دگرگون و رویکرد دیگری پیش گرفته شود.

یکی از مصادیق تلاش‌های مثبت اما کم‌نتیجه وزارت جهاد کشاورزی، افزایش قیمت خرید گندم به ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان بود که بلافاصله تمامی فراورده‌های صنایع تبدیلی مرتبط با آرد گندم اعم از انواع ماکارونی، بیسکوئیت، کیک و شیرینی‌جات افزایش قیمت یافتند زیرا زنجیره وار بودن حلقه‌های تولید، صنایع تبدیلی و بازار در کشاورزی، افزایش قیمت را تا آخرین حلقه پیش می‌برد.

«گران‌فروشی» هم بهانه دولت‌هایی است که می‌خواهند با اقتصاد دستوری کشور را اداره کنند؛ و هر چند دولت‌ها به ویژه دولت سیزدهم می‌کوشند تورم را به گران‌فروشان و گرانفروشی موردی در چند واحد صنفی و فروشگاه نسبت دهند و خیل گسترده‌ای از ماموران را برای کنترل قیمت‌ها اعزام کنند، ولی با چنین دستور و بگیر و ببندهایی نمی‌توان تورم را مهار کرد بلکه الزامی است قبل از هر حادثه‌ای ساختار اقتصاد کلان و به تبع آن اقتصاد سیاسی کشاورزی را تغییر داد و به شرایط بازار محوری و بازرگانی آزاد غیر دستوری و البته کنترل شده توسط دولت جهت‌گیری کرد.

این آموزه بعد از حذف ارز ترجیحی و جایگزینی ارز آزاد برای دولت بسیار تامل برانگیز و کاربردی تر خواهد شد زیرا تنظیم بازار در یک اقتصاد دوگانه به ویژه در مورد محصولات کشاورزی و فراورده‌های غذایی کاهنده و تقریباً غیرممکن و ناپایدار است.

منصور انصاری

سیاست های تولید در عرصه وسیع زراعت با تاکید بر گندم و دانه های روغنی

تصمیم دولت و همراهی مجلس و سایر قوا برای حذف نرخ ارز ترجیحی و جایگزینی نرخ ارز آزاد یا نیمایی، خشکسالی مستمر سه ساله اخیر، تغییر شرایط اقلیم و جنگ روسیه و اوکراین وضعیتی برای غلات از جمله گندم در داخل و بازارهای جهانی فراهم کرد که به پرایی قرارگاه امنیت غذایی در وزارت جهاد کشاورزی و جلسات مداوم و مستمر آن بر پایه تامین مواد غذایی با منشاء دام و طیور، تولید گندم و غلات، دانه های روغنی و دیگر محصولات زراعی در داخل کشور با توجه به تنگنای ارزی فراروئید و این امر، اهمیت پیشین معاونت زراعت را در راستای امنیت غذایی چندین برابر کرده است.

به همین دلیل، شماره فروردین و اردیبهشت مجله «صنایع زیرساخت های کشاورزی» را به موضوع گندم و جایگاه جهانی بازرگانی و تولید آن و تاثیر جنگ روسیه و اوکراین اختصاص داده ایم و گفتگویی با مهندس علیرضا مهاجر، معاون زراعت وزارت جهاد کشاورزی در چارچوب پرسش هایی از جمله «سیاست گذاری های جدید وزارتخانه و معاونت زراعت با توجه به وضع پیش آمده در عرصه محصولات زراعی به ویژه گندم چیست؟ برنامه های این معاونت برای تولید چه مقدار گندم تنظیم شده و قرار است چگونه از تنگنای موجود تولید عبور کنید؟ رابطه تنظیم شده میان تولید و بازرگانی محصولات زراعی چگونه خواهد بود و تدابیر اتخاذ شده چیست؟» انجام داده ایم که می خوانید:

خوداتکائی در عرصه محصولات زراعی با بهره گیری از تکنولوژی های مدرن و بذور پربازده

مهندس مهاجر که از دیرباز طرفدار سیاست خوداتکائی در عرصه محصولات زراعی به ویژه در دانه های روغنی و گندم بوده است، اینک بر این نظریه به طور جدی و همه جانبه تاکید دارد و در گفتگویی تلفنی به خبرنگار ما می گوید: اکنون در عرصه خوداتکائی و اتکاء؛ ظرفیت های دیده نشده برای تقویت جدی تولید بیش از گذشته برای همگان از جمله تصمیم گیرندگان و تصمیم سازان آشکار شده است. پیش از این کار ما دشوار بود و عده ای فضا سازی می کردند که واردات آسان و با ارز ارزان دولتی مقرون به صرفه تر از تولید است.

وی اضافه می کند: عده ای که منافع اشان در واردات بود برآن بودند که جلو تولید و خلاقیت های دانش بنیانی در عرصه تولید محصولات زراعی را بگیرند و البته بهانه های آنان کمبود آب و حفظ منابع بود بی آنکه به خلاقیت ها در سیاست آبی و شیوه های مدرن تولید تکیه کنند.

مهندس مهاجر تصریح می کند: در مقابل طرفداران واردات ما به تکنولوژی های برتر و مدرن و بذور پربازده، کم آب بر و متناسب با اقلیم های متفاوت تاکید داشتیم و در این مسیر حرکت می کردیم. در حالی که طرفداران واردات آسان با ارز ارزان به این موضوع توجه نداشتند که پایه های استقلال و امنیت غذایی کشور بر تولید داخل است و ارزان بودن واردات گندم، غلات، نهاده ها، روغن خام و سایر موارد با تغییر نرخ ارز مشکل ساز خواهد بود.

وی یادآور می شود: حالا شاهد هستیم که نرخ ارز الزاما و حسب بند ب ماده ۱۴ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ تغییر کرده است و گرایش کلی سیاست گذاران بیش از گذشته و جدی تر به سمت تولید داخل سمت گیری شده است.

هدف اقدام به واردات گندم و نهاده ها به اندازه کافی خواهد کرد.

بازرگانی و تنظیم بازار محصولات کشاورزی در کنار تولید

مهندس مهاجر در رابطه با مسئولیت دوگانه تولید و بازرگانی و تنظیم بازار محصولات کشاورزی طبق قانون موسوم به انتزاع می گوید: این یک مسئولیت بسیار سنگین برای وزارت جهاد کشاورزی است که می بینیم به خوبی آن را انجام می دهد و با عمده قوا سعی دارد که یک رابطه منطقی میان تولید داخل، واردات، بازار و نیاز مصرف کنندگان فراهم سازد.

وی در توضیح بیشتر انجام وظیفه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی اضافه می کند: پیش از این برنامه تولید سالیانه تنظیم می شد و به استانها برای اجرا ابلاغ می شد. ولی حال و با وزارت کنونی، برنامه تولید تنظیم می شود که نیاز بازار چیست، به عبارتی قبلا یک حرکت خطی از تولید داخل به مصرف و بازار وجود داشت حالا حرکت یک مقدار پیچیده تر شده و از وضعیت بازار و نیازمندیهای مردم به سمت تولید است.

معاون زراعت تصریح می کند: تولید باید متوجه نیازهای کشور باشد و براساس همین فلسفه موضوع الگوی کشت متناسب با شرایط اقلیم در دستور کار قرار گرفته است و وزیر محترم مصرانه در پی اجرایی کردن آن در عرصه گندم، دانه های روغنی، برنج، جو و ذرت دانه ای است.

اجرای الگوی کشت، ضرورت همیاری سایر نهادهای در جهت منافع ملی

مهندس مهاجر می گوید: اجرای الگوی کشت یک سیاست فرابخشی است، یعنی نهادهای دیگر باید با وزارت جهاد کشاورزی برای اجرای آن همکاری کنند. البته ما می توانیم با سیاست های تشویقی و حمایت های عملی عرصه اجرای الگوی کشت را فراهم کنیم اما نقش بازار و قیمت محصولات نهایی را نباید نادیده بگیریم اگر زارعی از کشت یک یا چند هکتار از این یا آن محصول حتی نسبت به گندم سود بیشتری ببرد و محصول تولیدی اش بازارپسندتر با قیمت بالاتر نسبت به محصول دیگری باشد، طبعاً به سمت آن محصول می رود حتی اگر دستورالعمل مبنی بر ممنوعیت کشت آن محصول در این یا آن اقلیم وجود داشته باشد. اینجا است که نهادهای دیگر باید به کمک وزارت جهاد کشاورزی بیایند.

رویکرد به تقویت و تحول در آبخیزداری و آبخوانداری

معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی می گوید: ما چون راهبردی فکر می کردیم با تغییر رویکرد وزیر به سمت تقویت آبخیزداری و آبخوانداری و تامین اعتبارات خوب نسبت به گذشته؛ شاهد تحول در تقویت سفره های آب زیرزمینی و بهره گیری از آب های سطحی و روان گرد هستیم و این در شرایطی است که تغییرات اقلیمی در بسیاری از کشورها و جغرافیای جهان به وجود آمده و کشور ما نیز سه سال است با خشکسالی مواجه است.

افزایش قیمت خرید تضمینی گندم، روشی بی سابقه و مقتدرانه در دولت ها

مهندس مهاجر خاطر نشان ساخت: اهمیت تولید گندم و تامین بخش عمده ای از آن در داخل تا به آنجا است که هیات محترم دولت در اولین نشست سال جاری خود در سوم فروردین ماه، قیمت گندم را از ۷ هزار و ۵۰۰ تومان به ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان افزایش داد که با استقبال کشاورزان مواجه شد.

اتخاذ چنین سیاستی از سوی دولت های پیشین و به این شیوه مقتدرانه بی سابقه بوده است و این اولین بار است که دولت به رغم تنگنای ناشی از تحریم های ظالمانه حدود ۶۰ درصد قیمت گندم را افزایش می دهد.

معاون زراعت وزارت جهاد کشاورزی می افزاید: خوشبختانه سمت و سوی سیاست های اقتصادی کشور به سمت تقویت کشاورزی و خودتکائی به صورت واقعی است و البته ایجاد امنیت غذایی و تامین نیازهای غذایی دهک های مختلف مهم است، لذا دولت با این

از مهندس مهاجر درباره تقاضای ایشان از وزیر طی نامه ای برای افزایش قیمت خرید تضمینی دانه های روغنی از جمله کلزا سوال می کنم؛ وی می گوید: با توجه به سیاست خوداتکائی در روغن خوراکی و اهمیت راهبردی روغن در امنیت غذایی، طی نامه ای از وزیر محترم جهادکشاورزی رسماً تقاضا کردم قیمت خرید تضمینی دانه های روغنی افزایش یابد و تمهیداتی اتخاذ شود که کشاورزان با انگیزه بیشتری کشت را دنبال کنند. البته در جلسات حضوری نیز این بحث را دنبال کرده ام.

معاونت زراعت وزارت جهادکشاورزی در پاسخ این سوال که پیش بینی شما در مورد خرید گندم چقدر خواهد بود؟ می گوید:

متأسفانه گزارش های هواشناسی اعلام می کنند که در کل بارندگی مناسبی در غرب کشور نداریم به همین دلیل احتمالاً همانند سال گذشته امکان دارد بتوانیم حدود ۴ و نیم میلیون تن گندم خریداری کنیم.

وی خاطر نشان ساخت سال گذشته یکی از خشک ترین سال های کشور در هفتاد سال اخیر بود این در حالی است که میزان بارندگی در سال جاری نیز نسبت به سال قبل حتی حدود ۳۰ درصد کاهش داشته است. البته اگر در ماه های پیش رو شاهد بارندگی باشیم امکان دارد بتوانیم تا ۵ میلیون تن گندم خریداری کنیم.

وی می افزاید: نکته حائز اهمیت برای اجرای الگوی کشت منهای تدابیر عملی تولید و ترویج؛ فرهنگ سازی گسترده توسط رسانه های مختلف از جمله رسانه های تخصصی است که در مقابل منافع ملی و سود همگانی مانند صرفه جوئی در مصرف آب، منافع شخصی خود را در اولویت دوم قرار دهند و وزارت جهادکشاورزی و معاونت زراعت را در اجرای این شیوه کمک کنند.

مهندس مهاجر می گوید: یکی از شیوه هایی که ما در خدمت کشاورزان برای توسعه الگوی کشت به کار می بریم، کشت قراردادی است که تمام نیازهای کشاورز از مرحله کاشت، داشت و برداشت ارائه می شود و هزینه های آن در آخر بعد از برداشت محصول با کشاورز حساب می شود. طبعاً در چنین چارچوبی علاوه بر بیمه محصول الگوی کشت هم توصیه می شود.

۴۵ درصد یارانه به کودهای پرمصرف

معاونت زراعت وزارت جهادکشاورزی همچنین گفت: یکی از مشکلات کشاورزان در سال گذشته که حتی موجب شد میزان تولید گندم هم کاهش یابد؛ کمبود و گرانی کودهای فسفاته و پتاسه بود که در روزهای پایانی سال با حمایت مسئولان وزیر محترم اعلام کردیم برای این کودها تا ۴۵ درصد یارانه در اختیار کشاورزان قرار می گیرد و تمهیدات لازم برای دسترسی کشاورزان به این کود اتخاذ شده است و سعی کردیم برای جلوگیری از هرگونه سوءاستفاده در توزیع آن از یک پایگاه دیجیتال و با نظارت انجام بگیرد.

گندم؛ افزایش شدید قیمت در بازارهای جهانی و هشدار به مسئولان

آشکار است که جنگ روسیه با اوکراین به عنوان دو کشور اول تولید و صادر کننده گندم و غلات، قیمت این محصول استراتژیک در جهان را افزایش داده و خواهد داد. ساعت های اولیه جنگ بلافاصله موجب افزایش قیمت در بازارهای بین المللی شد و ممنوعیت صادرات بسیاری از کالاهای کشاورزی در تاریخ نهم مارس توسط دولت اوکراین و شایعات همین موضوع در روسیه، بسته شدن بنادر صادراتی دریای آزوف برای غلات و گندم، مهیا نبودن شرایط کشت بهاره و پاییزه در اوکراین، محافظه کاری در عرضه گندم انبارهای ذخیره شده روسیه، کمبود کودهای فسفاته و پتاس و بسته شدن احتمالی سوئیت در روسیه شاخص های برجسته تاثیرگذار در قیمت غلات به ویژه گندم شده است.

لذا از هم اکنون شاهد جهش شدید قیمت در بازارهای آتی اروپا و آمریکا هستیم. به طور نمونه و طبق اخبار بازار آتی بین المللی فرانسه MATIF، در عرض دو هفته قیمت گندم از هر تن ۲۷۴ یورو در روز دوشنبه ۲۱ فوریه (قبل از شروع جنگ)، به ۳۹۶ یورو در روز دوشنبه هفتم مارس رسید.

در این شماره مجله صنایع زیرساخت های کشاورزی که به موضوع «گندم» اختصاص داده ایم، گزارشی تحقیقاتی و جامع تهیه شده تا مورد توجه مسئولان اقتصادی کشور قرار گیرد و از وضعیت پیش آمده برای بازارهای جهانی گندم و غلات غافل نباشند.

سردبیر

گندم و امنیت غذایی ایران و جهان در فرایند جنگ روسیه با اوکراین به روایت آمار

شوروی هم دیگر وجود نداشت و مدیران این واحدهای تولیدی اجازه پیدا کردند با توجه به شرایط بازار برای نحوه تولید و مدیریت واحدهای کشاورزی تصمیم بگیرند.

باید توجه داشت که دو کشور روسیه و اوکراین دارای بهترین خاک مناسب کشاورزی معروف به چرنوزم یا خاک سیاه هستند. با تغییرات ساختاری در طول حدود ۳۰ سال گذشته، سه کشور روسیه، اوکراین و قزاقستان، تبدیل به سه بازیگر اصلی در میان صادرکنندگان بعضی غلات و دانه های روغنی و یا خوراک دام در سطح بین المللی شدند. برای مثال، تصویر شماره ۱ نشان می دهد که فدراسیون روسیه از واردات بیش از ۱۳.۵ میلیون تن گندم در سال ۱۹۹۲، به سقف صادرات بیش از ۶۰ میلیون تن گندم در سال ۲۰۱۸ رسیده است. (آمار تجاری سازمان ملل)

با گذشت حدود دو ماه از جنگ اوکراین، (۲۴ فوریه ۲۰۲۲)، زنگ خطر در بازارهای کشاورزی و غذایی جهان به صدا درآمد.

این جنگ توانایی این را دارد که امنیت غذایی جهان را در کوتاه مدت و میان مدت در دو حوزه اصلی به خطر بیندازد. این حوزه ها عبارتند از کاهش عرضه و افزایش شدید قیمت بعضی محصولات استراتژیک کشاورزی از یک طرف و کاهش عرضه و افزایش شدید قیمت بعضی از کودهای شیمیایی از طرف دیگر.

در این مقاله، به دلایل تبدیل شدن روسیه و اوکراین به بازیگران مطرح در سطح بین الملل در بازارهای غلات و دانه های روغنی می پردازیم و خطرات این جنگ را برای امنیت غذایی جهانی بررسی می کنیم.

مقدمه

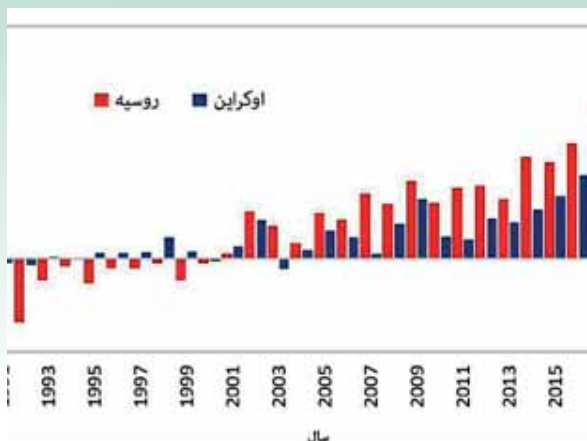
در دوران آغازین پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، سطح تولید محصولات کشاورزی در جمهوری های برجای مانده از شوروی به شدت سقوط کرد و این کشورها تبدیل به واردکنندگان محصولات کشاورزی شدند. در ادامه، دوره ای از اصلاحات اقتصادی در بخش کشاورزی آغاز شد که تقریباً در تمامی این کشورها به خصوص سه کشور فدراسیون روسیه، اوکراین و قزاقستان شبیه به هم است.

در این دوره گذار، مجموعه ای از اصلاحات پایه ای رخ می دهند و ساختار باقیمانده

از شوروی در بخش کشاورزی که بر پایه مزرعه های دولتی تولید کشاورزی (معروف به ساخوز) و تعاونی های اشتراکی کشاورزی (معروف به کلخوز) استوار بود، تغییر کرده و بخش کشاورزی، بازار محور شد.

ساخوزها و کلخوزها منحل شدند و از دل آنها کشاورزان خرد و متوسط و یا شرکت های کشاورزی متولد شدند. این شرکت های کشاورزی که نوع خاصی از آنها با نام اگروهولدینگ شناخته می شوند، باعث افزایش سریع راندمان مزارع، جذب سرمایه، و در ادامه ادغام شدن این کشورها در بازارهای بین المللی و زنجیره جهانی تأمین غذا شدند. به علاوه اقتصاد دستوری دوران

اوکراین و قزاقستان هم مسیر مشابهی را طی کردند. این در حالی است که هنوز تمام پتانسیل این کشورها به طور کامل مورد استفاده قرار نگرفته و همچنان امکان افزایش بهره وری و استفاده بیشتر از منابع طبیعی مانند زمین در تولید بیشتر محصولات کشاورزی وجود دارد. در ادامه به اهمیت نقش فعلی روسیه و اوکراین در بازارهای بین المللی محصولات غذایی می پردازیم.

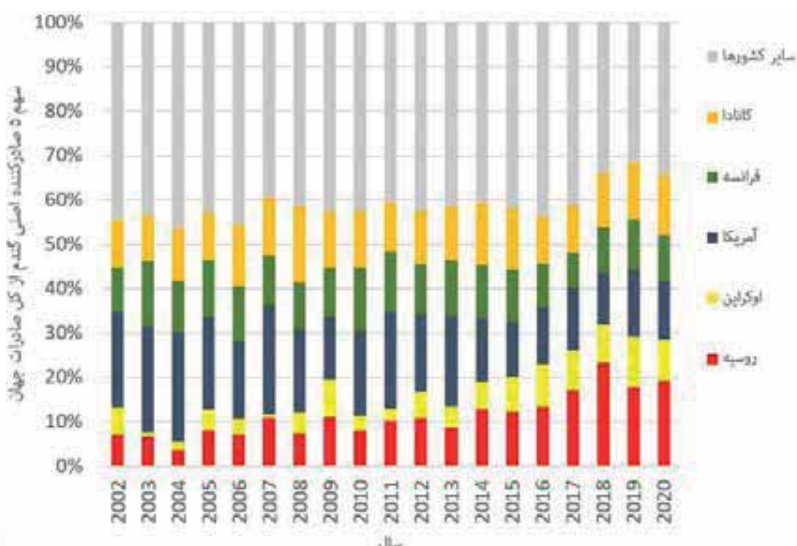

تصویر ۱: میزان خالص صادرات گندم روسیه و اوکراین بین سال‌های ۱۹۹۱ و ۲۰۲۰

نقش روسیه و اوکراین در تولید و صادرات محصولات استراتژیک کشاورزی

میزان تولید و صادرات محصولات کشاورزی از دو کشور روسیه و اوکراین تابعی از وضعیت اقلیمی این دو کشور است. اهمیت صادرات محصولات کشاورزی نیز در دو کشور متفاوت است. بر اساس اطلاعات سازمان جهانی تجارت به طور متوسط، برای دوره چهار ساله ۲۰۱۷-۲۰۲۰، بیش از ۴۰ درصد صادرات اوکراین اختصاص به محصولات کشاورزی و غذایی داشته، در حالی که این رقم برای روسیه کمتر از ۹ درصد کل صادرات روسیه بوده است.

برای داشتن تصویر بهتری از اهمیت صادرات این دو کشور به بعضی آمارهای چهار سال اخیر اشاره می‌کنیم. محصولات اصلی صادراتی این دو کشور را که به محدوده کشورهای دریای سیاه معروفند، می‌توان به صادرات غلات، دانه‌های روغنی و روغن‌های گیاهی تقسیم کرد. هر دو کشور در سال‌های اخیر در میان صادرکنندگان اصلی بسیاری از این

تصویر ۲: کشورهای اصلی صادرکننده انواع مختلف گندم تا ۲۰۲۰ (HS code: 1001)

محصولات بوده‌اند. تصویر شماره ۲ جایگاه روسیه و اوکراین را در میان پنج صادرکننده اصلی انواع گندم در کل صادرات گندم جهان نمایش می‌دهد.

همان طور که مشاهده می‌شود، نقش روسیه و اوکراین در صادرات گندم در طول دوره ۲۰۰۲ تا ۲۰۲۰ پر رنگ شده و روسیه در سال‌های گذشته ایالت متحده را نیز پشت سر گذاشته و تبدیل به اصلی‌ترین صادرکننده گندم جهان شده است.

براساس داده‌های موجود، در سال ۲۰۲۰، روسیه سهمی در حدود ۱۹ درصد و اوکراین سهمی در حدود ۱۰ درصد از کل صادرات گندم جهان را به خود اختصاص داده‌اند. این رقم در برگیرنده کمتر از یک سوم صادرات گندم جهان بوده است.

به طور متوسط در دوره ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰، واردکنندگان اصلی گندم روسیه به ترتیب کشورهای مصر، اندونزی، بنگلادش، فیلیپین، مراکش، تونس و ترکیه بوده‌اند. در همین دوره واردکنندگان اصلی گندم اوکراین نیز به ترتیب کشورهای مصر، ترکیه، بنگلادش، سودان، نیجریه، یمن و ویتنام بوده‌اند.

کشورهای بسیار دیگری که در گروه کشورهای با امنیت غذایی پایین دسته‌بندی می‌شوند نیز واردکننده گندم روسیه و اوکراین هستند. به این گروه، کشورهایایی به مانند ایتالیایی، لیبی و لبنان را که دچار بی‌ثباتی داخلی هستند نیز باید اضافه کرد. منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا مشتری مهمی برای گندم صادراتی روسیه است و این کشورها واردکننده حدود ۶۰ درصد صادرات گندم روسیه هستند. صادرات مجدد گندم روسیه و اوکراین به شکل آرد به خصوص توسط ترکیه هم در این منطقه مشاهده می‌شود.

علاوه بر گندم، روسیه و اوکراین نقش مهمی در صادرات ذرت، جو و روغن دانه آفتابگردان دارند.

تصویری از برداشت گندم از مزارع اوکراین

تصویر شماره ۳ در صفحه ۲۸، نشان می‌دهد که به طور متوسط برای دوره چهار ساله ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰، روسیه و اوکراین هر کدام به تنهایی با صادرات سالیانه بیش از چهار میلیون تن جو، در مجموع بیش از یک چهارم صادرات جو جهان را به خود اختصاص داده‌اند.

به علاوه، در همین دوره به طور متوسط، اوکراین بیش از ۲۵ میلیون تن صادرات سالیانه ذرت داشته که همراه با روسیه، کمتر از یک پنجم صادرات ذرت جهان را از آن خود کرده‌اند. در سال‌های گذشته اوکراین به تنهایی اندکی کمتر از ۵۰ درصد روغن دانه‌های آفتابگردان جهان را صادر کرده است. بخش بزرگی از صادرات روغن آفتابگردان و ذرت اوکراین به چین و اتحادیه اروپا ارسال می‌شود.

با افزایش اهمیت منطقه کشورهای دریای سیاه در بازار غلات جهان، دیگر قراردادهای موجود برای بازارهای آتی قادر به نمایش سریع نوسانات قیمت در منطقه نبوده‌اند. در سال ۲۰۱۲، در بورس کالای شیکاگو، قراردادهای جدیدی برای بازارهای آتی این منطقه طراحی می‌شود که به نحو مناسب‌تری بتواند تحولات بازار را در این منطقه منعکس کند.

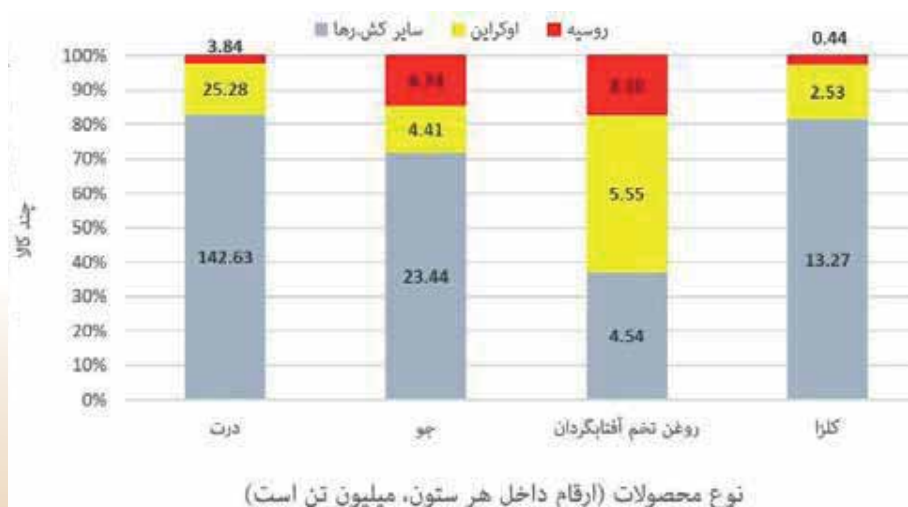
در ادامه با افزایش اهمیت نقش روسیه در بازار گندم، در سال ۲۰۲۰ قراردادهای جدیدی برای بازارهای آتی گندم بر پایه روبل در بازار بورس مسکو (MOEX) نیز طراحی شد.

صادرات کودهای شیمیایی و معدنی: علاوه بر صادرات مستقیم محصولات کشاورزی، روسیه صادرکننده عمده کودهای شیمیایی نیز هست. روسیه سفید (بلاروس) که در مناقشه اخیر نقش عمده‌ای داشته و شامل حال تحریم‌های متعددی شده، نیز در کنار روسیه از صادرکنندگان عمده کودهای شیمیایی است.

بر پایه اطلاعات موجود، روسیه در دهه گذشته با صادرات سالیانه حدود ۳.۵ میلیون تن انواع نیترات آمونیم و مشتقات آن، سهمی بیش از ۴۰ درصد در صادرات جهانی این نوع مکمل کود داشته است (Ammonium Nitrate HS code ۳۱۰۲۳۰).

به علاوه برای مثال در سال ۲۰۱۹ روسیه سفید و روسیه به ترتیب ۱۰.۳ و ۹.۴ میلیون تن انواع مختلف کود پتاس صادر کرده‌اند. در مجموع، این حجم صادرات دربرگیرنده حدود ۴۰ درصد کل صادرات کودهای پتاس در جهان است. (Mineral or chemical potassic fertilisers HS ۳۱۰۴ code)

به علاوه آمار تجارت سازمان ملل نشان می‌دهد که روسیه با صادرات حدود سالیانه ۱۰.۵ میلیون تن انواع کودهای نیترات (Mineral or chemical fertilisers containing two or three of the fertilising elements nitrogen HS code ۳۱۰۵)، ۱۵ درصد صادرات این کود را در جهان به خود اختصاص داده است. هر دوی این کودها با نزدیک شدن فصل کشت برای تولید با راندمان بالای محصولات کشاورزی، ضروری هستند.

تصویر ۳: جایگاه روسیه و اوکراین در صادرات ذرت، جو، روغن آفتابگردان و کلزا

(متوسط ۲۰۱۷-۲۰۲۰)

آثار جنگ در منطقه دریای سیاه بر روی امنیت غذایی بین‌الملل

با شروع جنگ در روز ۲۴ فوریه، تحلیلگران ارشد سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) شروع به ابراز نگرانی از توقف جریان صادرات غلات کردند.

پس از آن گزارش‌های اولیه تحلیلگران سازمان‌های مسئول درباره ابعاد احتمالی خطر در بازارهای کشاورزی و غذایی منتشر شدند که به عواقب ویرانگر این جنگ بر امنیت غذایی بین‌المللی اشاره می‌کردند. با گذشت ساعت‌های اولیه جنگ، اثر نوسان و افزایش قیمت به سرعت در بازارهای آتی منعکس شده و از طرف تحلیلگران بازار کشورهای دریای سیاه دائماً گزارش می‌شد.

در ادامه، قیمت‌های نقدی نیز افزایش یافت که نشان‌دهنده کاهش عرضه محصولات کشاورزی به مانند گندم و ذرت است.

بر پایه ارزیابی‌های اولیه تا کنون، این جنگ در کوتاه‌مدت و میان‌مدت، در دو زمینه کاهش عرضه غلات به بازار و افزایش شدید قیمت بعضی محصولات استراتژیک کشاورزی از یک طرف، و افزایش شدید قیمت کودهای شیمیایی از طرف دیگر، تأثیرگذار بوده و به این ترتیب امنیت غذایی به خصوص در کشورهای آسیب‌پذیر از این بابت تهدید می‌شود.

بر اساس تعریف سازمان فائو در سال ۲۰۰۲، «امنیت غذایی به دسترسی فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی همه افراد یک جامعه، در تمام ادوار عمر به غذای کافی و برای داشتن زندگی سالم و فعال که تمام نیازهای تغذیه‌ای و سلیقه‌ای انسان‌ها برآورده شود» گفته می‌شود. در این تعریف چهار بُعد برای امنیت غذایی تعریف شده که عبارتند از: (۱) موجود بودن غذا، (۲) دسترسی به غذا، (۳) مفید بودن غذا و (۴) پایداری در دریافت غذا

جنگ در منطقه دریای سیاه این پتانسیل را دارد که دو بُعد دسترسی و پایداری امنیت غذایی را در اندازه‌های مختلف در کشورهای مختلف در کوتاه‌مدت یا میان‌مدت به خطر بیندازد. افزایش شدید قیمت غلات، کاهش دسترسی افراد به منابع غذایی را به همراه دارد و با قطع جریان موقت صادرات غلات روسیه و اوکراین به مقاصد برنامه‌ریزی شده، پایداری دریافت منابع غذایی در این مناطق کاهش می‌یابد.

در ادامه به آثار کوتاه‌مدت و میان‌مدت جنگ می‌پردازیم.

آثار کوتاه مدت

برای درک آثار کوتاه‌مدت و میان‌مدت جنگ ابتدا باید به فصل کشت/تجاری فعلی که از ماه ژوئیه ۲۰۲۱ تا ژوئن ۲۰۲۲ ادامه دارد توجه کنیم. بر پایه تخمین‌های ابتدایی مدرسه اقتصاد کی‌یف (KSE) بر پایه آمار موجود، از مجموع برداشت گندم و ذرت در روسیه و اوکراین در سال ۲۰۲۱، هنوز هشت میلیون تن گندم در روسیه، شش میلیون تن گندم در اوکراین، و ۱۵ میلیون تن ذرت در اوکراین در سیلوها انبار شده و آماده بارگیری برای صادرات است. در واقع این حجم از غلات است که در بازارهای بین‌المللی به طور کوتاه‌مدت کمبود آن احساس می‌شود.

تخمین‌های دیگری هم موجود است که تا سقف ۱۳.۴ میلیون تن گندم انبار شده و غیر قابل صادر شدن را از دو کشور را پیش‌بینی می‌کنند. به این آثار کوتاه‌مدت به ترتیب می‌پردازیم.

اوکراین: صادرات غلات و دانه‌های روغنی از اوکراین تقریباً به طور کامل از مسیر دریای سیاه انجام می‌شود. از روز ۲۴ نوامبر، تردد کشتی‌های حمل غلات به طور کامل از سواحل اوکراین در دریای سیاه متوقف شده است. به نظر می‌رسد که در صورت ادامه درگیری‌ها، به گندم و ذرت ذخیره شده در سیلوهای اوکراین نمی‌توان امید زیادی داشت و احتمالاً در طی درگیری‌ها از بین بروند. همچنین دولت اوکراین نگران وجود غذای کافی برای شهروندان در شرایط جنگی است و صادرات بسیاری از کالاهای کشاورزی را در تاریخ نهم مارس ممنوع کرده است.

روسیه: بر پایه تخمین‌های ما از آمار موجود در روسیه، حدود ۸۰ درصد صادرات گندم روسیه نیز از مسیر محدوده دریای سیاه انجام می‌شود. بر پایه این آمار، حدود ۳۰ درصد از کل صادرات گندم روسیه از بنادر دریای آزوف با کشتی‌های کم‌حجم و حدود ۵۰ درصد از کل صادرات گندم روسیه از مسیر سایر بنادر دریای سیاه به مانند نووراسیسک با استفاده از کشتی‌های فله‌بر تا سقف ۶۰ هزار تنی انجام شده است. اضافه می‌شود که در محدوده دریای آزوف به دلیل کم‌عمق بودن آب، امکان استفاده از کشتی‌های فله‌بر بزرگ وجود ندارد.

از آنجا که نبرد در سواحل آزوف به شدت ادامه دارد، امکان فعال شدن سریع بنادر دریای آزوف هم در ساحل روسیه و هم در ساحل اوکراین در آینده نزدیک وجود نخواهد داشت. به علاوه، با توجه به رویگردانی شرکت‌های بیمه در حمایت از تردد دریایی در دریای سیاه در شرایط کنونی، و یا افزایش بسیار زیاد نرخ بیمه، تردد دریایی از بنادر روسیه که از صحنه جنگ دورترند و قابلیت پهلو گرفتن کشتی‌های بزرگ را دارند، نیز در حال حاضر کاهش یافته است. تصویر مشخصی نیز از شروع مجدد فعالیتی ترابری دریایی به صورت معمول در این محدوده وجود ندارد. البته در تاریخ ۱۴ مارس اخباری از شروع آرام صادرات غلات از بنادر دریای سیاه گزارش شد.

تصویری از برداشت گندم از مزارع روسیه

در روز هفتم مارس، روسیه طرح ممنوعیت تجارت بسیاری از کالاها را برای کشورهای متخاصم اعلام کرد. این دور جدید از ضد تحریم‌ها، البته با ممنوعیت‌های قابل توجهی در داخل روسیه ادامه یافت. در تاریخ ۱۴ مارس، دولت روسیه صادرات غلات به کشورهای سابق اتحاد شوروی را ممنوع کرد. در روزهای اخیر، صادرات غلات از روسیه به کشوری مانند قزاقستان که خود تولیدکننده غلات است، نشان می‌دهد که با توجه

به کاهش ارزش روبل روسیه و افزایش قیمت گندم در بازار جهانی، تمایل به صادرات هرچه بیشتر غلات در روسیه به وجود آمده و مسئولان دولت روسیه از تخلیه ذخیره‌های داخلی برای ماه‌های آینده به وحشت افتاده‌اند. شایعاتی نیز وجود دارد که ممنوعیت کامل صادرات گندم روسیه شاید به زودی از جانب دولت اعمال شود.

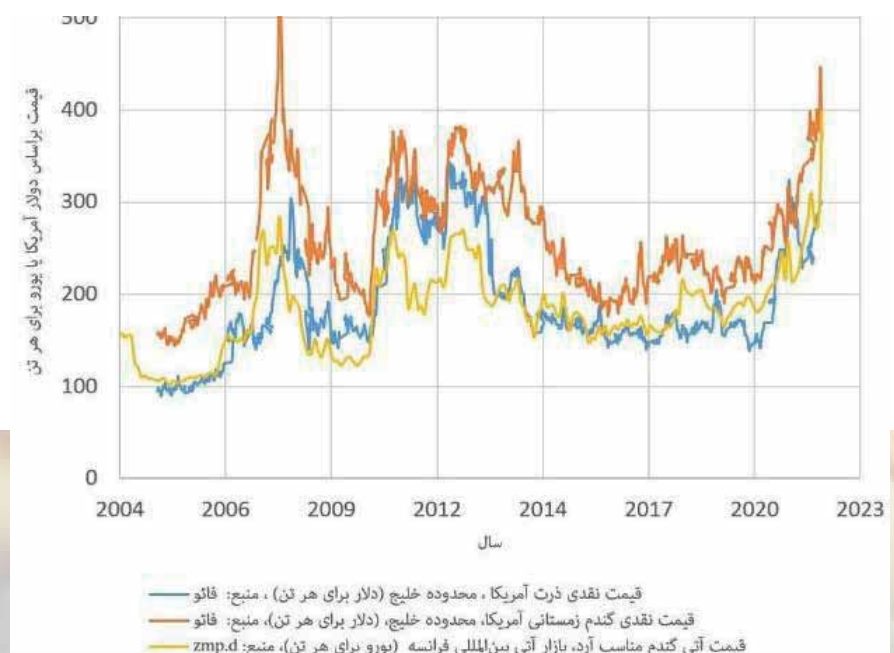
با این حال در صورت اعمال نشدن ممنوعیت صادرات، بخشی از غلات انبار شده در روسیه جهت صادرات را شاید بتوان با توجه به محل انبار شدن آنها با ارسال از مسیر زمینی یا دریای خزر به ایران و یا سایر کشورهای خاورپایانه و یا بازارهای مصرف دیگر رساند. این البته بستگی به ظرفیت راه‌ها و وسایل ترابری بر روی خشکی و یا دریای خزر دارد. محدوده کانال دن/ولگا که به دریای آزوف می‌رسد، در حال حاضر به دلیل یخبندان بسته است و به دلیل درگیری‌ها احتمالاً در ماه‌های آینده نیز فعال نشود. در این زمینه باید دید که آیا برنامه ارسال غلات انبار شده از مسیر جاده‌ای توسط تجار روسیه پیگیری خواهد شد یا نه.

بازارهای جهانی: کاهش عرضه غلات روسیه و اوکراین به بازارهای جهانی، جهش شدید قیمت را در بازارهای آتی اروپا و آمریکا باعث شده و قیمت گندم در بازارهای آتی به شدت افزایش پیدا کرده است و برای مثال قیمت گندم مناسب آرد خوراکی تحویل در ماه می در بازار آتی بین‌المللی فرانسه (MATIF) در عرض دو هفته از ۲۷۴ یورو برای هر تن در دوشنبه ۲۱ فوریه (قبل از شروع جنگ)، به ۳۹۶ یورو در هر تن در روز دوشنبه هفتم مارس رسید.

در همین شرایط در هفته اول مارس دولت چین اعلام کرد که برداشت محصول گندم این کشور در سال آینده به دلیل باران اندک پایین خواهد بود که همین باعث افزایش بیشتر قیمت‌ها در بازارهای آتی شد.

تصویر شماره ۴ نشان می‌دهد که قیمت گندم و ذرت در بازارهای نقدی و آتی در حال نزدیک شدن به سطح بالای سال‌های بحران غذایی ۲۰۰۷-۲۰۰۸ هستند.

تصویر ۴: قیمت‌های جهانی گندم و ذرت در بازارهای نقدی و آتی (دوره ۲۰۰۴ تا ۲۰۲۲)

دریای خزر به آبهای آزاد بسته بماند.

سیاست گذاری های آینده

همان طور که در بالا توضیح داده شد، تهاجم روسیه به اوکراین در ۲۴ فوریه، موجی از نگرانی های را برای دسترسی کافی به گندم، ذرت و کودهای شیمیایی در کوتاه مدت و میان مدت به وجود آورده است. به دلیل عواقب مخرب این کمبود برای امنیت غذایی جهانی، محققان، سیاستگذاران، و سازمان های بین المللی مسئول، به شدت به تکاپو افتاده اند که ابتدا وضعیت موجود را بررسی کرده و سناریوهای کوتاه مدت و میان مدتی را برای کاهش اثرات جنگ بر امنیت غذایی ارائه دهند.

تحلیل های خوش بینانه ای ارائه شده که ابعاد این جنگ برای امنیت غذایی زیاد نخواهد بود و با اختصاص بخشی از ذخیره های موجود در بازار و کمک به کشورهای وابسته به غلات صادراتی روسیه و اوکراین جهت یافتن جایگزین، می توان بحران را حل کرد. محققان دیگری هم پیشنهاد کرده اند که جهش های شدید قیمت محصولات مانده گندم و ذرت در بازارهای بین المللی به همان سرعت به بازارهای محلی منتقل نخواهد شد.

در طرف دیگر تحلیل های بسیار بدبینانه نیز وجود دارد و احتمال از بین رفتن امنیت غذایی حدود ۱۰۰ میلیون نفر بسیار زیاد است. این گروه پیشنهاد های عملی جهت کاهش اثر جنگ در میان مدت و در دوره کشت بعدی ارائه داده اند. یک پیشنهاد محدود کردن برنامه تولید سوخت های بیودیزل و یا بیواتانول به خصوص در آمریکا و استفاده از ذرت اختصاصی در تولید این نوع سوخت ها به عنوان علوفه است.

پیشنهاد دیگر برای مثال معوق کردن برنامه کنار گذاشتن حفاظتی ارضی در اتحادیه اروپا و کشت مجدد این اراضی جهت تولید علوفه است که از طرف وزیر کشاورزی آلمان پیشنهاد شده است. البته با درس گرفتن از بحران اقتصادی ۲۰۰۷-۲۰۰۸، اراده سیاسی قوی وجود دارد که از محدود سازی تجارت غلات و کودهای شیمیایی پرهیز شود تا از افزایش قیمت ها که بر اثر چنین محدودیت هایی می تواند ایجاد شود جلوگیری کرد.

گرد آوری و تدوین: فرانک مسعودی

ممنوعیت سوئیفت (SWIFT) برای تعاملات با روسیه هم عامل دیگری بر فعالیت این شرکت ها خواهد بود که با وجود ممنوع نبودن رسمی فعالیت در زمینه صادرات گندم روسیه، مانند نمونه تحریم ایران، شاهد کاهش فعالیت این شرکت ها در روسیه خواهیم بود و این به معنی نبود ظرفیت ترابری دریایی کافی برای صادرات گندم روسیه است.

البته، افزایش قیمت غلات می تواند کشاورزان را در نقاط دیگر جهان تشویق کند که در طرح کشت بهاره یا زمستانه خود برای فصل زراعی بعدی تغییراتی بدهند که در روزها و هفته های آینده شاهد اطلاعات بیشتری در این زمینه خواهیم بود. به علاوه اینکه چه سیاست هایی در کشورهای تولید کننده در ماه های آینده جهت افزایش تولید دنبال شود، نیز بر اتفاقات میان مدت مؤثر خواهند بود.

گفتنی است در تابستان ۲۰۲۱ در روترز خبری اعلام شد که ایران به دلیل خشکسالی، به واردات حدود هشت میلیون تن گندم نیاز دارد. بر اساس گزارش روترز در ماه نوامبر ۲۰۲۱، حدود ۴.۵ میلیون تن گندم به ایران وارد شده که بخش عظیمی از آن از روسیه بوده است. در صورتی که تاکنون تمام نیاز ایران در این فصل زراعی وارد شده باشد، احتمالاً مشکلی چندانی برای ایران در کوتاه مدت وجود نخواهد داشت.

همان طور که گفته شد، امکان بارگیری کشتی هایی با ظرفیت بالا تنها در بنادری مانند نورآسیسک در دریای سیاه وجود دارد، و ظرفیت بارگیری کشتی ها در دریای خزر نیز محدود است.

در ارتباط با اوکراین باید گفت که ایران بخشی عظیمی از نیاز خود به روغن دانه آفتاب گردان را از اوکراین وارد می کند اما اگر همانطور که وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرده، ذخایر غلات کشور در ماه های گذشته تأمین شده باشد، به نظر نمی آید طی سال جاری با مشکلات بزرگی در این زمینه مواجه شویم.

مشکل دیگری که کل منطقه کشورهای دریای خزر با آن مواجه خواهند شد، بسته بودن کانال دن/ولگا برای آینده نامعلوم است. این کانال که البته محدودیت حمل و نقل تا سقف کشتی های پنج هزار تنی را دارد، تنها راه ارتباطی دریای خزر به دریاهای آزاد است. از آنجا که انتهای این کانال از مسیر رودخانه دن به دریای آزوف است، می توان تصور کرد که تا باز نگشتن آرامش به منطقه دریای آزوف، مسیر

تأثیر مثبت و سازنده حذف ارز ترجیحی بر اقتصاد و بازرگانی کشاورزی

گرچه هم اکنون التهاب حذف ارز فسادانگیز ترجیحی (۴۲۰۰ تومانی) به صورت جهش قیمت ها جامعه را فراگرفته و نگرانی بسیاری از مسئولان و مردم را در پی داشته است، اما صاحب نظران و کارشناسان اقتصادی و بازرگانی به روشنی این جهش قیمتی را پیش بینی می کردند.

کردند و این افزایش قیمت ها بازار را ملتهب و مردم را نگران و آشفته ساخت، در حالی که اگر این تعیین پیشاپیش قیمت ها صورت نمی گرفت، کالاها به نسبت کیفیت تولید در یک صحنه رقابتی، قیمت خود را پیدا می کردند و نقش دولت می توانست نظارت بر کمبود عرضه کالاها باشد، هر چند در یک فضای تولید رقابتی، این مسئله غالباً در بازرگانی اتفاق نمی افتد.

به واقع حذف ارز ترجیحی طبق قانون و نظر موافق مجلس با تایید شورای نگهبان و بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۱ به عنوان یک مصوبه برگشت ناپذیر به دولت ابلاغ شد و آنچه در حال اتفاق است یک رفرم اقتصادی با هدف فاصله گرفتن از یک اقتصاد رانتیه بسته دستوری دولتی و سمت گیری به سوی اقتصاد آزاد رقابتی است که ملاک تولید، رقابت برای کیفیت بهتر، قیمت تمام شده کمتر و بهره وری افزون تر است. اگر این وضعیت تثبیت شود، به نفع دهک های پایین جامعه و رونق بازرگانی و اقتصاد کشاورزی خواهد بود.

اگر چنین می شد، چه بسا کشاورزی کشور و سایر تولیدات در یک صحنه رقابتی می توانستند حتی زیر قیمت های اعلام شده دولتی کالاهای خود را عرضه کنند؛ کمالینکه در روز ۲۳ اردیبهشت شاهد بودیم گوشت مرغ زیر قیمت مصوب و به صورت عمده در بازار بهمن عرضه شد.

اما گویا رانت خواران که بر خوان گسترده نرخ ارز رانتیه ۴۲۰۰ تومانی خیمه زده بودند نمی خواهند تمامی این خوان پر سود برچیده شود و بر آن هستند که این بار با عبور از کریدور فساد انگیز ارز نیمایی، که باز هم با نرخ ارز آزاد تفاوت قیمتی دارد، به همان شرایط دو نرخه بودن قیمت های بازار و امضاهای طلایی و رانت های پیشین، البته به میزان کمتری دست یابند و قیمت های دستوری دولتی را محور بازرگانی کشاورزی قرار دهند، لذا با ایجاد ترس برای تصمیم گیرندگان و تصمیم سازان، باز هم با اعلام قیمت دستوری چهار کالای اساسی پر مصرف سبد خانوار شامل گوشت مرغ، تخم مرغ، روغن و لبنیات هدف خود را دنبال کردند و پیش از آنکه «بازار» قیمت را تعیین کند دولت را به سمتی کشاندند که با محاسباتی نه چندان دقیق و درست، قیمت ها را از پیش تعیین و اعلام کند.

تعیین قیمت به صورت دستوری از جانب دولت، با یک اقتصاد آزاد غیردولتی مغایرت دارد اما اگر کشاورزی کشور وارد تولیدی کیفی با چشم انداز آزادی قیمت ها در یک بازار رقابتی وارد شود بدون تردید پیشرفت می کند و موقعیت خود را تثبیت خواهد کرد.

در کنار مقاصد سودجویانی که می خواستند وضعیت پیشین به نوعی دیگر تکرار شود، تصور طراحان طرح این بود که با اعلام پیشاپیش قیمت چهار کالای اساسی و پر مصرف، با جهش غیرقابل پیش بینی و بیش از حد قیمت ها مواجه نخواهیم شد، لذا منتظر نماندند که بازار در یک فرایند طبیعی، خود با این رفرم اقتصادی آرام آرام برخورد کند، پس این شیوه اجرا، عملاً دولت را در برابر مردمی که اعتمادشان پیش از این کاهش یافته بود قرار داد. ضمن اینکه نباید از نظر دور داشت که در تمامی دنیا مردم نسبت به افزایش قیمت کالاهای معیشتی واکنش نشان می دهند!

با این وجود و به رغم نارسایی های پیش آمده، در جمع بندی نهایی به صراحت باید گفت؛ حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی و برداشتن رانت های نهفته در کالاهای تولیدی، موجب واقعی شدن و شکوفایی و رونق فعالیت تولیدی، اقتصادی و بازرگانی کشاورزی در تمامی زیربخش ها، افزایش بهره وری، توسعه صادرات، کاهش نوسان قیمت ها، جلوگیری از واردات بی رویه، گسترش سرمایه گذاری داخلی و خارجی، اشتغال بیشتر و در نهایت رفاه عمومی مردم خواهد شد.

همانگونه که پیش از این هم گفته شد؛ یکی از اشکالات عمده جراحی ارز ترجیحی این بود که قبل از واریز یارانه ها، قیمت کالاهای گوشت مرغ، تخم مرغ، روغن و لبنیات را با افزایش ۱۰۰ درصدی و به صورت دستوری و تعزیراتی اعلام

دانستنی های مفید درباره تولید و بازرگانی گندم برای همه گندمکاران

مورد مطالعه: استان کردستان

استان کردستان با مساحتی برابر ۲۸ هزار و ۲۰۳ کیلومتر مربع کمی بیش از ۱/۷ درصد سطح کشور را شامل می شود که از این مساحت استان ۱ میلیون و ۴۰۰ هزار هکتار مرتع، ۳۲۰ هزار هکتار جنگل (۱۱/۳ درصد) ۱ میلیون و ۱۷ هزار و ۳۴۳ هکتار اراضی زراعی و ۲۹ هزار و ۹۴۴ هکتار باغ است. استان کردستان دارای آب و هوای سرد و معتدل و اقلیم نیمه خشک و نیمه مرطوب بوده، متوسط بارندگی سالیانه ۴۵۰-۵۰۰ میلیمتر و در شرق استان مناطق دیم خیز وجود دارد. متوسط بارندگی استان کردستان ۳۰۰ میلیمتر، حداقل مطلق درجه حرارت ۳۳ درجه سانتیگراد، حداکثر مطلق آن ۴۱ درجه سانتیگراد و تعداد روزهای یخبندان ۹۰-۱۱۰ روز است.

سطح زیر کشت سالانه اراضی زراعی ۷۰۰ هزار هکتار (۵/۸ درصد)، سطح زیر کشت دیم ۵۹۵ هزار هکتار (۱۰ درصد)، مرتفع ترین شهر استان، بیجار با ۱۹۴۰ متر و کم ارتفاع ترین، میوان با ۱۲۷۳ متر است.

نزولات آسمانی استان سالانه ۱۴ میلیارد متر مکعب بوده که ۷/۷ میلیارد متر مکعب به صورت تبخیر و تعرق و نفوذ عمقی از دسترس خارج و ۵/۵ میلیارد متر مکعب از استان خارج شده و بقیه در امور صنعتی و کشاورزی مصرف می شود. مهم ترین محصول زراعی استان، گندم می باشد که سالانه ۷۵ درصد سطح زیر کشت را به خود اختصاص و ۴/۹ درصد تولید گندم کشور را تشکیل می دهد. سالیانه در استان ۳۵ هزار هکتار گندم با استفاده از ارقام اصلاح شده گاسگوژن، سایونز، الوند، زرین و ... کشت شده که میزان پروتئین دانه آنها ۱۲-۱۳ درصد و همچنین بیش از ۵۰۰ هزار گندم دیم کشت شده که ۹۸-۹۹ درصد رقم برداری و ۱-۲ رقم آماری بوده و میزان پروتئین آن ۱۱/۵ تا ۱۰/۵ درصد می باشد.

ارزش غذایی گندم: اهمیت گندم بیشتر به خاطر خواص فیزیکی و شیمیایی موادی است که دانه تشکیل می دهد.

ارزش ذاتی گندم: اهمیت گندم بیشتر به خاطر خواص فیزیکی و شیمیایی موادی است که دانه را تشکیل می دهد.

ترکیبات شیمیایی دانه گندم:

۲۲/۲	پروتئین
۱۱ درصد	کربوهیدرات
۱۰ درصد	آب
۱/۵ - ۲ درصد	چربی
۲ درصد	الیاف خام
۱/۸ درصد	خاکستر
مقداری	ویتامین B

توضیح اینکه؛ دانه گندم از نظر ویتامین A فقیر و فاقد ویتامین D و C می باشد

ارزش غذایی نانوایی گندم:

یکی از مهم ترین خواص تعیین کننده کیفیت و کمیت حاصل از آرد، دانه گندم بوده و بستگی به مقدار گلوتن موجود در دانه ها دارد. مهم ترین خصوصیت آرد گندم از نظر ارزش نانوایی آن است که آب زیاد جذب کند زیرا در این صورت مقدار نان بیشتری تولید می نماید. مهم ترین عامل موثر در کیفیت گندم مربوط به گلوتن و تحت تاثیر عوامل ژنتیکی (ارثی) و عوامل زراعتی به شرح زیر است:

واریته گندم (رقم):

در ارقام مختلف گندم میزان گلوتن موجود در دانه متفاوت است و در نتیجه ارزش نانوایی ارقام یکسان نیست.

آب و هوا:

تغییرات درجه حرارت و شرایط آب و هوایی و همچنین سرما، خشکی و وزش باد گرم باعث تغییر ارزش نانوایی گندم می گردد.

جنس خاک:

خاک هایی که آب زیاد در خود نگه می دارند موجب فقر مقدار گلوتن می شوند.

مقدار و مصرف کودهای ازته:

کودهای ازته موجب افزایش مقدار گلوتن دانه گندم می شود که در این راستا تقسیط کود ازتی تاثیر بیشتری دارد.

وسایل و نحوه تهیه زمین:

تهیه زمین مناسب موجب افزایش تولید گندم می شود.

تناوب زراعی:

اگر گندم در تناوب زراعی بعد از یونجه، سیب زمینی، چغندر و ... باشد ارزش نانوایی آن به عنوان «جاکار» بیشتر است.

زمان کشت:

کشت به موقع گندم در پاییز یا بهار موجب افزایش میزان پروتئین دانه و کیفیت گندم می شود.

زمان برداشت:

گندم باقی مانده پس از رسیدگی کامل برداشت گردد تا میزان پروتئین آن حداکثر باشد. گندم های نارس و جو دارای ارزش غذایی کمتر هستند.

آفات و امراض:

گندم های آفت زده و یا دارای بیماری مثل زنگ زرد و ... دارای کیفیت نانوایی کمتری هستند.

مدت زمان نگهداری دانه در انبار:

معمولا ارزش نانوائی دانه گندم در اوایل زمان برداشت زیاد و به تدریج کم خواهد شد، بنابراین از نگهداری گندم به مدت طولانی باید خودداری کرد.

علف های هرز:

وجود علف های هرز در مزارع گندم سبب جذب آب و مواد غذایی زمین و کاهش ارزش نانوائی گندم می شود.

زمان استفاده از گندم:

پس از برداشت حداقل ۲ ماه است تا مقدار پروتئین افزایش یابد.

مواد پروتئینی دانه گندم:

مواد پروتئینی دانه گندم بین ۸-۲۴، بسته به عوامل ژنتیکی و محیط متغیر است.

ارزش غذایی دانه گندم ۶۰ درصد پروتئین های مورد نیاز انسان را تامین می نماید. گندم دارای ۱۰ اسید آمینه ضروری بوده که در مقایسه با تخم مرغ کمتر و کمتر از میزان نیاز انسان می باشد که این امر موجب محدود شدن ارزش بیولوژیکی و پروتئین های گندم شده است.

پروتئین های دانه گندم:

(گلوتن گندم یکی از مهم ترین منابع پروتئینی گیاهی نسبتا ارزانی است که از گلیادین و گلوتنین تشکیل شده)

گلیادین: ۳۵-۴۰ درصد حلال در اسید که نقش سیکلوتید را برای گلوتن ایفا می کند. توضیح اینکه سیکلوتیدها خانواده بزرگی از پپتیدهای گیاهی با فعالیت زیستی و ویژگی های ساختاری متمایز هستند که خاصیت ضدویروس، ضدباکتری و ضدسرطانی دارند.

گلوتنین: فقط در آندوسپرم دانه و جنین یافت می شود. ۳۵-۴۰ درصد حلال در اسید و حالت الاستیسیته به دانه گندم می دهد.

گلوبولین: ۱۵-۲۰ درصد در لایه آلرون و جنین و آدوپیرم وجود دارد.

آلبومین: ۳-۵ درصد در آندوسپرم و جنین یافت می شود و حلال در آب است.

از ترکیب گلیادین و گلوتنین با آب، مخلوطی کلوتیدی به نام گلوتن به وجود می آید که موجب اسفنجی شدن نان حاصل از خمیر ورامده می شود.

گلوتنین دانه گندم به قوام و استحکام گرفتن گلوتن منجر می شود.

گلیادین دانه گندم نرم و چسبناک است و خاصیت چسبندگی می دهد.

طبقه بندی دانه گندم از نظر تجارت جهانی

گندم دانه سخت: دارای کیفیت عالی و آندوسپرم دانه فشرده و براق است. مقطع آن شیشه ای و ذرات منظم تولید می کند.

گندم نیمه سخت: دارای کیفیتی مناسب بوده که می تواند با گندم سخت باقیمانده مخلوط شود.

گندم نرم: کیفیت پایین (گلوتن)، برای استفاده جهت تهیه آرد و نان می بایست با گندم های سخت مخلوط شود. آندوسپرم، آردی و به رنگ سفید است و در موقع آسیابانی، ذرات نامنظم تولید می کند.

ارزش غذایی آرد گندم:

آرد سفید از آندوسپرم و بیشتر از قسمت درونی دانه تهیه می شود. آرد تیره (معمولی) از تماس بخش های دانه پریکارپ، لایه آلرون و پوسته بذر به دست می آید.

هر چه درجه استخراج آرد کمتر باشد ترکیبات شیمیایی آن نسبت به دانه تغییرات کمتری می نماید. استاندارد استخراج آرد حدود ۴۰ درصد است. هرچه درجه استخراج افزایش یابد میزان پروتئین، چربی، سلولز و مواد معدنی کاهش و در عوض میزان کربوهیدرات و کالری تولیدی افزایش و ارزش نانوائی آرد کاهش می یابد.

کیفیت گندم و اهمیت آن:

کیفیت گندم یک مفهوم نسبی بوده و معمولا از طریق تناسب گندم برای یک فراورده خاص برآورد می شود. گندم نان مناسب ترین منبع برای تهیه نان است. مصرف نان در فرهنگ مردم ایران سابقه ۶ هزار ساله دارد و دارای جایگاه خاصی است.

به متوسط بیش از ۷۰ درصد پروتئین و ۶۰ درصد از کل کالری مورد نیاز انسان از فراورده های غلات و به طور عمده از نان و ماکارونی تامین می گردد.

ضایعات گندم و نان به طور متوسط ۳۰-۳۱ درصد (۱۵ درصد ضایعات پس از برداشت گندم تا آردسازی و ۱۶ درصد در تهیه و توزیع و مصرف) برآورد می شود.

کیفیت گندم:

ارزش غذایی یا تکنولوژیکی گندم ناشی از وجود ماده چسبنده گلوتن است. گلوتن دارای ۸۰ درصد پروتئین، ۸ درصد چربی و ۱۲ درصد مواد معدنی و کربوهیدرات است.

صفت کیفی یا خواص نانوائی گندم ژنتیکی بوده ولی تحت تاثیر عوامل محیطی و مدیریت مزرعه تغییر می کند. جدا شدن پوسته در گندم سخت، بهتر از گندم نرم صورت می گیرد در نتیجه بازدهی آرد در گندم های سخت بیشتر است. عواملی مانند سختی دانه میزان و خواص الاستیسیته گلوتن تعیین کننده مطلوبیت آرد گندم برای تبدیل شدن به نان یا محصولات دیگر مانند کیک و کلوچه است.

خاصیت کشسانی یا الاستیسیته گلوتن ناشی از وجود پروتئین های ذخیره ای دانه گندم است.

خواص دانه گندم شامل خواص فیزیکی، خواص شیمیایی و ارزش غذایی گندم است.

۱- خواص فیزیکی گندم:

وزن هکتولیتتر: این صفت به صورت وزن ۱۰۰ لیتر حجم دانه گندم به کیلوگرم بیان می شود. هرچه دانه گندم پُرتر، رطوبت آن کمتر و شکلش یکنواخت تر باشد، وزن هکتولیتتر آن بالاتر است و این صفت با میزان بازدهی آرد همبستگی مثبت دارد.

خصوصیت رقم و بسیاری از مدیریت های به زراعی در ارتقاء این صفت نقش دارند و شرایط آب و هوایی، کشت به موقع گندم و تغذیه و آبیاری در وزن هکتولیتتر بالقوه یک رقم مهم می باشد. میانگین وزن هکتولیتتر برای استان کردستان در سال ۸۳ برابر ۷۶/۰۴ بوده است و ارقام سرداری، آذر ۲، زرین و الوند دارای پتانسیل وزن هکتولیتتر بالایی هستند. این گندم ها از نظر طبقه بندی گندم در طبقه سنگین قرار دارند.

الف) وزن هزار دانه: این صفت ناشی از سایز دانه و تراکم بافت دانه است که بسته به ژنتیک رقم گندم متغیر ولی به شدت تابع عوامل محیطی است. تنش های زنده و غیر زنده نظیر بیماری ها، خشکی و گرما موجب کاهش وزن هزار دانه می شوند. وزن هزار دانه بین ۲۵-۵۵ گرم متغیر بوده ولی وزن هزار دانه ۳۵-۴۵ مطلوب است. گندم های تولید داخل مثل سرداری و آذر ۲ و ارقام آبی از لحاظ این صفت در شرایط بهینه کشت و کار خوب بوده است و از نظر طبقه بندی در طبقه ریز تا متوسط قرار دارند.

ب) سختی دانه: این صفت در کیفیت نانوائی گندم بسیار مهم است. گندم هایی با بافت دانه سخت به دلیل بازدهی آرد بیشتر و درصد پروتئین بالا، مناسب برای تبدیل به نان هستند. دانه سخت هنگام آسیاب کردن نشاسته بیشتری داشته و آب بیشتری جذب می کند. سختی دانه به صورت ذاتی و ژنتیکی در ارقام گندم وارد می شود. مدیریت مزرعه و تغذیه سالم گیاه برای به دست آوردن دانه با بافت آندوسپرم یکنواخت و بالقوه رقم ضروری هستند. این صفت برای گندم های نمونه گیری شده کشور مانند کردستان ۵۰/۲۵ است که متوسط می باشد.

ج) ناخالصی ها: ناخالصی های گندم مانند بذر علف های هرز، بذر سایر گرامینه ها، بقایای گیاهی، حشرات، کنه و خاک و غبار که کیفیت گندم را کاهش می دهند. این عوامل مجموعاً افت غیر مفید را تشکیل می دهند که برای استان کردستان ۱/۴۹ درصد است.

۲- خواص شیمیایی دانه گندم:

الف) درصد رطوبت: درصد رطوبت صفت مهمی در تعیین کیفیت گندم است. درصد رطوبت ۱۴ برای دانه گندم مناسب است و بالاتر از این میزان، گندم را برای حمله حشرات و میکروارگانیزم ها مهیا می کند.

ب) میزان پروتئین دانه: درصد پروتئین دانه یک صفت کلیدی در انتخاب نوع گندم برای یک فرآورده خاص کیفی است. گندم های با درصد پروتئین بالا مناسب نان و گندم های با درصد پروتئین پایین برای صنایع بیسکوئیت، کیک و شیرینی کاربرد بیشتری دارند. پروتئین دانه ۱۰ تا ۱۲ درصد برای نان های پهن مناسب است.

میزان پروتئین دانه صفتی است ژنتیکی ولی به شدت تحت تاثیر محیط قرار دارد. عنصر ازت برای گندم شرط لازم ذخیره سازی و تبدیل به پروتئین است و ۲-۱/۵ درصد میزان پروتئین دانه را افزایش می دهد. این میزان پروتئین در ارزیابی های انجام گرفته برای گندم کردستان ۱۰/۲۵ درصد بوده است که از نظر طبقه بندی متوسط می باشد.

کیفیت پروتئین دانه (کیفیت گلوتن):

کیفیت پروتئین دانه یا در واقع خاصیت ژنتیکی یک رقم گندم در گوناگونی پروتئین های ذخیره ای دانه آن صفت بسیار کلیدی و در کیفیت نانوائی آن رقم موثر است. این صفت در واقع شکل دهنده قدرت گلوتن و خاصیت کشسانی خمیر است و ارقامی از گندم که قدرت گلوتن بالایی دارند برای نان های حجیم با مدت زمان تخمیر طولانی مناسب هستند. ارقام با قدرت گلوتن متوسط برای نان های پهن و ارقام با قدرت گلوتن ضعیف برای مصارف کیک و شیرینی سازی مناسب هستند.

عدد فارلینگ یا فعالیت آنزیم آمیلاز:

عبارت است از زمان لازم بر حسب ثانیه برای سقوط همزن و بسکومتر در یک فاصله مشخص در مخلوط کردن خمیر داخل لوله که معمولاً این عدد نباید کمتر از ۲۰۰ ثانیه باشد.

فیبر خام:

فیبر خام گندم در پوسته دانه ذخیره شده و قسمت اعظم آن با پوسته دانه در زمان آسیاب کردن حذف می شود. فیبر خام درصد خاکستر گندم را تحت تاثیر قرار می دهد و این صفت شاخصی در میزان اسید فیتیک دانه گندم است.

عناصر معدنی درصد (درصد خاکستر گندم):

درصد عناصر معدنی در آندوسپرم گندم خیلی کم و حدود ۰/۳ درصد می باشد. درصد خاکستر آرد گندم شاخصی از میزان استحصال آرد از گندم آسیاب شده است.

آنزیم ها:

فعالیت آنزیم های آمیلاز که نشاسته گندم را به قندهای ساده تر هیدرولیز می کند و همچنین پروتازها که توسط حشرات زیان آور مانند سن گندم در دانه تزریق می شود کیفیت نانوائی گندم را تحت تاثیر قرار می دهند.

ارزش غذایی گندم:

این صفت کمتر از کیفیت تکنولوژی گندم مورد توجه محققان است. ارزش غذایی پروتئین گندم نسبت به پروتئین حیوانی به علت نبود اسیدهای آمینه ضروری مثل لایسین و ترنونین مورد توجه قرار می گیرد که استفاده از ریز مغذی ها در زراعت گندم مثل روی، آهن و ... در غنی تر شدن آرد حاصل از گندم موثر است.

راهکارهای بهبود کیفیت گندم

راهکار به نژادی: که در بهبود ژنتیکی کیفیت گندم موثر است. در این خصوص موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، با معرفی ارقام جدید و همچنین تلاش ۲۰ ساله طرح خودکفایی گندم بر حسب افزایش ۱ درصد میزان پروتئین دانه ارقام گندم پیشقدم شده است. همچنین در اصلاح و معرفی ارقام جدید، صفات سختی دانه و بازدهی آرد، قدرت گلوتن متوسط تا نسبتا بالا، وزن هکتولیتتر، وزن هزار دانه، درصد پروتئین بالای دانه و معرفی ارقام جدید در این راستا قطعاً می تواند کیفیت نانوائی گندم های تولید داخل را بیشتر از پیش بهبود دهد.

راهکارهای مدیریتی: این راهکارها شامل رعایت تاریخ کشت مناسب منطقه، تغذیه گیاهی صحیح، مصرف کودهای شیمیایی توصیه شده، مبارزه اصولی با علف های هرز، آفات (سن گندم) و بیماری ها (زنگ زرد) برداشت، جابجایی و فراوری صحیح گندم می باشد. مصرف درست کود از ته در مرحله شروع دانه بندی، در ارتقا و تحقق درصد پروتئین دانه و سختی و وزن هکتولیتتر بسیار موثر است.

کنترل علف های هرز: این اقدام نه تنها اثر اصلی و محوری بر افزایش کمیت محصول خواهد داشت، بلکه به دلیل حذف رقابت با محصول گندم برای استفاده از مواد غذایی، همچنین توجه به آموزش و خاک، صفات کیفی گندم از جمله میزان پروتئین دانه و وزن هکتولیتتر را ارتقا می دهد. کنترل آفت سن گندم و آفات انباری نیز در کیفیت گندم موثر هستند. همچنین توجه به آموزش، آزمایشگاه، سیلوها و کارخانجات تاثیر فراوانی در ارتقاء کیفی محصول دارد.

در حالت کلی با دو راهکار به نژادی یعنی معرفی ارقام جدید با درصد پروتئین متوسط تا بالا خصوصا در مزارع دیم و استفاده از بذور اصلاح شده می توان کیفیت پروتئین گندم دیم را ارتقا و در نتیجه صنعت نان با رعایت اصول تهیه خمیر و توزیع مناسب آن بهبود یابد.

انواع آفت در گندم

آفت مفید: شامل دانه های شکسته، چروکیده و قابل مصرف گندم، گندم های جوانه زده، دانه های گندم حشره زده، دانه های سرمازده یا جوانه تغییر رنگ یافته می باشد. این آفت خود بر دو نوع است:

الف) آفت مفید روالکی: شامل دانه های شکسته، دانه های چاودار و جو سن زده و نارس که در بالای الک ۲*۲ میلیمتر باقی می ماند.

ب) آفت مفید زیر الکی: شامل گندم های شکسته و چروکیده و از انواع دیگر غله که از الک ۲*۲ میلیمتر عبور نمایند.

آفت غیر مفید: شامل تخم علف های هرز سمی و غیر سمی، دانه های ناسالم، سیاهک، ناخنک، گاه و سایر ناخالصی ها

مقدار جو مخلوط با گندم: بر حسب درصد

مقدر بذر علف هرز: موقع برداشت، کلیه بذر علف های هرز همراه گندم جمع آوری می گردد.

مقدار مواد خارجی: مانند قطعات فلزی، پلاستیک، بازمانده جسد جانوران، قطعات ریز سنگ و کلوخ

مقدار دانه سن زده: شامل کلیه گندم های آسیب دیده از آفت سن (۲۱ درصد)

شروط لازم برای استفاده عملی از معیار کیفیت در خرید گندم:

* تعیین شاخص کلیدی که دارای ارتباط قوی با کیفیت کلی گندم است

* امکان سنجش سریع و دقیق شاخص های کیفی انتخابی در هنگام خرید

* آشنا نمودن زارعان با مفاهیم کیفی و نحوه نائل شدن به سطوح مناسب کشت

* آشنا نمودن مسئولان خرید گندم در تعاونی های روستایی و شرکت بازرگانی دولتی

پنج شاخص پیشنهادی برای خرید گندم:

۱) کلاس پخت دانه که با افزایش آن، دانه بندی و خواص جذب آرد، قوام خمیر و کیفیت نان افزایش می یابد. گندم بر این اساس در سه کلاس «سخت دانه»، «نیمه سخت دانه» و «نرم دانه» طبقه بندی می شود.

۲) درصد پروتئین

۳) وزن هکتولیتتر: عاملی است برای ارزیابی وزن مخصوص دانه گندم و هر چه وزن هکتولیتتر بیشتر باشد میزان آرد استحصالی بیشتر است.

۴) درصد رطوبت: درصد قابل پذیرش رطوبت ۱۳ و برای مناطق مرطوب ۱۴ است.

۵) مجموع آفت مفید و غیر مفید ۶-۷ درصد قابل قبول است. (۳ درصد مفید و ۳ درصد غیر مفید)

مراحل اجرایی خرید گندم بر مبنای کیفیت

تعیین کیفیت ذاتی گندم شامل وزن هکتولیتتر، درصد پروتئین، سختی دانه

تعیین کیفیت ظاهر دانه شامل آفت مفید، آفت غیر مفید، سن زدگی

سختی دانه تا ۳۰ درصد بسیار نرم، بین ۳۱ تا ۴۰ نرم، بین ۴۱ تا ۵۰ متوسط سخت و بالاتر از ۶۰ خیلی سخت، وزن هکتولیتتر بین ۷۴ تا ۷۷ متوسط، بین ۷۷ تا ۸۰ سنگین و بین ۷۱ تا ۷۴ سبک، مقدار پروتئین پایه بین ۱۰ تا ۱۱/۴۰ درصد

پیشنهادهای اجرایی خرید گندم

- تصویب اصول کلی درجه بندی و قیمت گذاری گندم بر اساس کیفیت

- مراحل خرید بر اساس کیفیت به صورت آزمایشی در چند استان کشور

- استفاده از سیلوهای مناسب کشور برای نگهداری گندم با کیفیت های متفاوت به صورت مجزا

- استفاده از ظرفیت های ذخیره سازی کارخانجات آرد برای نگهداری مجزای گندم با کیفیت در هنگام خرید

- برگزاری کلاس ها و کارگاه های آموزشی برای آشنا نمودن زارعان با مفاهیم و واژه های کیفیت گندم

- آشنا نمودن زارعان با چگونگی افزایش کیفیت گندم از طریق اعمال روش های به زراعی

- انجام بررسی اقتصادی و برآورد هزینه های مربوط به عمل آوری گندم با کیفیت بالا در مناطق مختلف کشور

برگرفته از: سازمان جهاد کشاورزی استان کردستان

تدوین و ویراستاری: تحریریه مجله

بحران نان با سه نرخه کردن آرد

باید گفت حال که قیمت نان صنعتی افزایش یافته گرایش بسیاری از کسانی که قبلاً نان حجیم و صنعتی خریداری می کردند به نان سنتی ارزان افزایش یافته است.

روز گذشته (۲۶/۰۲/۱۴۰۱) خبری در کاج پرس منتشر کردیم (لینک خبر: <https://b2n.ir/k08820>) که از خروج قاچاق آرد نانویی ها از کشور و در کنار آن جابجا شدن کیسه های آرد نانویی های سنتی سهمیه ای به نسبت های مختلف به واحدهای نان حجیم و صنعتی و از طریق دلانی که از هر پدیده چند نرخه، برای کسب سود بی رحمانه بهره گیری می کنند، خبر می داد.

از سوی دیگر وقتی سود حاصل از پخت نان با آرد سهمیه ای و قیمت مصوب برای واحدهای نانویی صرفه اقتصادی نداشته باشد چه بسا در مواردی ترجیح دهند مقداری از آرد ارزان سهمیه ای خود را به صورت آزاد به دلان منتظر نشسته در هر برزن کالاهای دو و سه نرخه، بفروشند.

به تبع آن ساعات پخت در واحدهای صنعتی سنتی نان کاهش می یابد، مقدار نان عرضه شده کم و صف های خرید نان طولانی تر می شود، لزوم نظارت بیشتر ایجاد می کند و عسرت مردم برای تهیه نان افزایش می یابد و این احتمال وجود دارد که کم فروشی نان به امری متداول تبدیل شود.

لذا باید در این تصمیم مساله ساز تجدید نظر شود تا بتوانیم از یک بحران همه جانبه در عرصه نان به عنوان قوت اصلی تمامی افراد جامعه جلوگیری کرد.

مدیر مسئول

مشخص نیست چرا کسانی در ساختار دولت به ویژه بخش اقتصادی تصمیماتی اتخاذ و اعلام می کنند که علاوه بر عسرت برای دولت و ملت، ضرورت بگیر و ببند و پیگرد، صرف انرژی فراوان و درگیر کردن نیروهای نظارتی و قضایی؛ باز هم متاسفانه به نتیجه مطلوب و رضایت بخش مورد نظر نمی رسد!

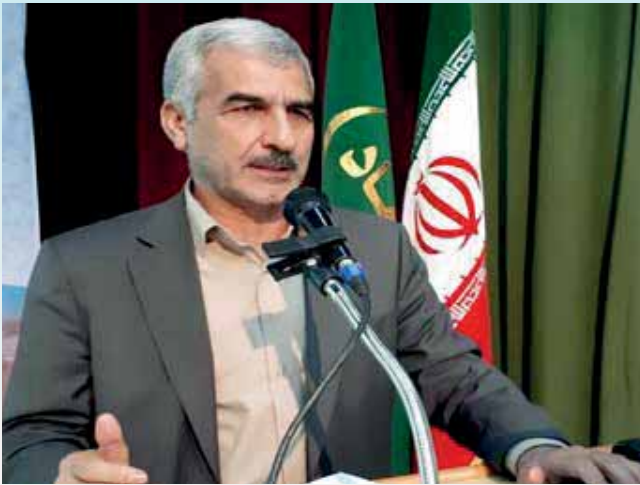
سه نرخه کردن قیمت آرد، مصداق یکی از این تصمیماتی است که سامانه تولید و عرضه آسان و راحت نان در واحدهای صنعتی را هم اکنون دچار مشکل، دغدغه، درهم ریختگی نظامی می کند که به زندگی روزمره همگان مرتبط است.

این گروه از تصمیم گیرندگان بی تجربه، یا شناختی از متن جامعه و گرایش غالب بر کسب و کارها و بازرگانی متداول سودمحور ندارند یا خدای ناخواسته در ایجاد بی نظامی و نگرانی مردم عمد دارند.

دولت و کارشناسان به خوبی می دانند چند درصد از مردم صبح، ظهر و عصر به نانویی های سنتی مراجعه و علاقمند به خرید نان تازه هستند. اصولاً خرید و استفاده نان تازه در کشور ما یک فرهنگ قدیمی است.

از سوی دیگر دولت یا کارشناسان اقتصادی مستقر در قرارگاه های امنیت غذایی همچنین از آمار خریداران و مصرف کنندگان نان حجیم، نیمه حجیم یا انواع نان صنعتی اطلاع دارند. یعنی آشکار است که چند درصد مردم نان سنتی و چند درصد نان حجیم و صنعتی خریداری و مصرف می کنند اما خود را به بی خبری می زنند تا تصمیمی اتخاذ شود که هم برای دولت دردسر ساز است و هم موجب نگرانی مردم می شود.

جایگاه و اهمیت کشت و تولید گندم در جهان، ایران و استان گلستان

جایگاه و اهمیت کشت و تولید گندم در
جهان، ایران و استان گلستان

برای تک تک غلات تاریخچه کاملاً صحیح و روشنی
در دست نیست، ولی آنچه مسلم است در قدیم ایام
این گیاهان را به صورت وحشی کشت می کرده اند.

عمر کشت و کار را برای گندم و جو ده هزار سال
تصور می کنند. برای گندم هایی که در حفاری های
ژارمو (Jarmo) نزدیک به سلیمانیه عراق به دست
آمده توانسته اند در حدود ده هزار سال تعیین
کنند. حدس زده می شود که جنوب غرب آسیا مبدأ
گندم باشد. در ۱۰ الی ۱۵ هزار سال قبل از میلاد
مسیح (ع) در این مناطق برای تغذیه انسان ها از گندم
استفاده می شده است.

چینی های قدیم کشت و کار گندم را ۲۷۰۰ سال
قبل از میلاد مسیح گزارش کرده اند. ثئو فراستوس
(theophrastos) یونانی در ۳۰۰ سال قبل از میلاد به
انواع مختلف گندم که در حوالی دریای مدیترانه کشت
می شده اشاره کرده است.

مصریان قدیم تصور می کردند که خدایان، گندم
آسیاب کردن و تهیه نان را آفریده اند. در کتاب های
مقدس تورات و انجیل از کشت و کار، بذریاشی، درو،
آسیاب کردن و مصرف گندم سخن به میان آمده
است.

در تاریخ نوشته شده است که سامسون (samson)
به علت تنومند و نیرومند بودن، آسیابان لقب گرفت و
زمانی که در زندان بود او را وادار کردند تا گندم را خرد
و تبدیل به آرد کند. از دیر زمان و در حال حاضر در
ایران و بیشتر کشورها (به خصوص در کشورهای

اروپایی) به علت احترامی که برای نان قائل اند اعتقاد دارند اگر تکه نانی روی زمین بیفتد گناه است، بدین لحاظ آن را برمی دارند و در جای محفوظی قرار می دهند. نان را در کشور ایران «برکت خدا» و در کشورهای عربی «مایه زندگی» می دانند.

گندم های موجود در نقاط مختلف دنیا که به منظور تولید دانه، تهیه نان و خوراک انسان، چهار پایان و مصارف صنعتی کشت می شوند و یا به صورت خودرو رشد و نمو می نمایند به سه گروه طبقه بندی می کنند: ۱- گروه گندم های دیپلوئید (Diploid) که دارای ۱۴ کروموزوم و به گندم تک دانه معروف هستند ۲- گروه گندم های تتراپلوئید (Tetra ploid)، با ۲۸ کروموزوم، شامل گندم های دوروم که در تولید ماکارونی، ورمیشل و اسپاگتی استفاده می شوند، ۳- گروه هگزاپلوئید که گندم های این گروه دارای ۴۲ کروموزوم می باشند و برای تولید نان و شیرینی به کار برده می شوند.

گندم مهم ترین محصول کشاورزی ایران و از قدیمی ترین گیاهان زراعی مورد استفاده انسان است که به گسترده ترین وجه کشت و به بیشترین مقدار تولید می شود.

سابقه کشت گندم در ایران: در حفاری های منطقه دشت عباس در نزدیک شهر موسیان استان ایلام در تپه علی کوش قدمت گندم را ۸۰۰۰ سال تخمین زده اند.

سهام گندم در امنیت غذایی: سهم گندم در مواد غذایی و در عرضه سرانه پروتئین ۴۴ درصد و در عرضه سرانه انرژی سهم ۴۰ درصدی و نقش بارزی در امنیت غذایی و ثبات اجتماعی دارد. زراعت گندم در ترکیب کشت محصولات زراعی سهمی قریب به ۵۰ درصد سطح اراضی زراعی کشور را در برمی گیرد.

مساحت کشت گندم در دنیا حدود ۲۲۵ میلیون هکتار است که ۱۶۵ میلیون هکتار آن بدون آبیاری یا (Rainfed) و ۶۰ میلیون هکتار آن با آب آبیاری کشت و تولید می شود، در کشورهای توسعه یافته ۹۵ میلیون هکتار کشت گندم صورت می گیرد که تنها ۵ میلیون تن هکتار (۵/۲ درصد) آن کشت آبی و ۹۰ میلیون کشت با آب باران یا آب سبز بصورت دیم کشت می گردد، اما در کشورهای در حال توسعه از ۱۳۰ میلیون هکتار کشت گندم، ۵۵ میلیون هکتار (۴۲ درصد) آن آبیاری انجام می شود.

تولید جهانی گندم در سال ۲۰۲۰ معادل ۷۵۰ میلیون تن می باشد که در ممالک توسعه یافته ۵۰ درصد تولید برای غذای انسان و ۵۰ درصد برای تعلیف دام و بذر مورد استفاده قرار می گیرد و در کشورهای در حال توسعه به این صورت است که ۸۵ درصد تولید برای غذای انسان و ۱۵ درصد برای غذای دام و بذر استفاده می شود. (FAO)

به لحاظ اینکه گندم محصول عمده غذایی به شمار می رود،

قریب ۲۵ درصد سطح کشت زراعی دنیا را در برمی گیرد و برای مردم ما غذای اصلی و عمده محسوب می شود و این زراعت نزدیک به ۵۰ درصد اراضی زراعی را در ایران به خود اختصاص داده است.

ترکیبات اصلی دانه گندم شامل هیدرات های کربن (نشاسته) و پروتئین است که نسبت آن در گندم، نسبت مطلوب و مناسبی برای تغذیه انسان است. (تقریباً ۱ به ۶ و یا ۱ به ۷) با مصرف نان، نه تنها بشر می تواند زنده بماند، بلکه انرژی و کالری مورد نیاز و ظرفیت کالری او همچنان محفوظ خواهد ماند.

پروتئین موجود در گندم شامل آلومین، گلوبولین، گلوتئین و گلیادین است که آلومین در آب حل می شود. بقیه ترکیبات پروتئینی در آب غیرقابل حل هستند بالاترین نسبت را دارد. (از ۱۶ تا ۵۰ درصد) به علت وجود گلوتن، آرد گندم برای پخت نان که غذای اصلی نیمی از مردم جهان است مورد استفاده قرار می گیرد و گندم های استان گلستان، خوزستان، جنوب استان فارس، دشت عباس استان ایلام، بوشهر، دشت مغان استان اردبیل و اقلیم گرم مشابه در گروه گندم های با گلوتن بالای کشور محسوب می شوند.

سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد (فائو) و همچنین کشورهای مختلف بر اساس نوع و نحوه مصرف گندم از نظر کیفیت نانوائی پروتئین، گلوتن، وزن هکتولیتتر و فلزات سنگین و ... استاندارد خاصی تدوین و در سبد غذایی افراد جامعه مورد توجه و عمل قرار می دهند. در ایران نیز مطابق استاندارد ملی شماره ۱۰۴ شاخص هایی برای کیفیت گندم تعریف شده است. بر اساس این استاندارد، گندم های تولیدی کشور از نظر میزان پروتئین در درجه ۱، ۲، ۳ و ۴ دسته بندی و تعریف شده است که مهمترین شاخص کیفی گندم درصد پروتئین آن است، که گندم درجه یک حداقل ۱۲ درصد، گندم درجه ۲ حداقل ۱۱ درصد و گندم درجه ۳ حداقل ۹/۵ درصد دارای پروتئین

می باشد و این سه درجه گندم برای خوراک انسان در نظر گرفته شده است و گندم درجه ۴ با پروتئین کمتر از ۹/۵ درصد برای خوراک دام و طیور تعریف شده است.

بر اساس طرح دهساله ارزیابی کیفیت گندم های تولیدی کشور که توسط دفتر مجری طرح گندم، موسسه تحقیقات اصلاح تهیه نهال و بذر و معاونت تولیدات گیاهی سازمانهای جهاد کشاورزی استان ها منتهی به سال ۱۳۹۹ صورت پذیرفت، از تعداد ۱۳ هزار نمونه گندم های تولید داخلی از نظر درصد پروتئین بطور متوسط به شرح زیر می باشد، ۲۶ درصد در گروه درجه یک، ۶۶ درصد در گروه درجه دو و ۸ درصد نیز در گروه درجه ۳ قرار دارند. گندم های تولیدی استان گلستان اکثرا در گروه درجه یک و بعضا در گروه درجه ۲ نزدیک به درجه یک قرار می گیرند و به همین دلیل از نظر کیفیت نانوائی و ری (ورآمدن خمیر) در گروه گندم های گلوتن بالا و درجه یک کشور قرار می گیرند.

همچنین گندم های تولیدی کشور از نظر زراعی و طول دوره کاشت تا برداشت، در سه گروه الف: گندم های زمستانه با طول رشد حدود ۲۶۰-۲۷۰ روز که مناسب کشت در مناطق مرتفع و اقلیم سرد هستند، ب: گندم های تیپ گروه بینابین با طول رشد حدود ۲۱۰-۲۰۰ روز، مناسب کشت در مناطق معتدل سرد، ج: گندم های با عادت رشد یا تیپ بهاره با طول رشد ۱۷۰-۱۵۰ روز و مناسب کشت در مناطق گرم و مرطوب، قرار می گیرند. گروه آخری از نظر کیفیت نانوائی و گلوتن، جزو بهترین نوع گندم برای تولید نان هستند. گندم های مورد کاشت

مناطق دشت و کم ارتفاع استان گلستان در این گروه و گندم های مناطق کوهستانی غالبا در گروه «الف» و گروه «ب» این تقسیم بندی کلی قرار می گیرند.

گندم گیاهی است که از نظر تطابق، از ارتفاع حدود ۳۰۰ متر پایین تر از سطح دریا تا ارتفاع ۴۰۰۰ متر بالاتر از سطح دریا آزاد قابل کشت است.

گندم زمستانه در شرایطی که زمین به وسیله برف پوشیده شده باشد تا ۴۰- درجه و وقتی که برف روی آن را نپوشاند، می تواند ۳۲- درجه سانتیگراد را تحمل نماید.

به لحاظ دامنه بردباری زیاد، گندم در همه جا یافت می شود. وجود آب و دمای مناسب در تمام مناطق دو عامل تعیین کننده در میزان سطح کشت گندم است.

از نظر نیاز آبی، چون تمام مساحت کشت گندم در ایران در پاییز صورت می گیرد، در مناطقی از استان گلستان یک بار و بعضا دو بار آبیاری تکمیلی نیاز است و در اکثر سال ها این زراعت بدون آبیاری کشت می گردد و در بعضی از سال ها کم بارش حداکثر ۱۵ درصد مزارع گندم آبی در دوره پر شدن دانه تنها یک بار آبیاری تکمیلی صورت می گیرد.

بخش عمده ای از طول دوره رشد گیاه گندم

مصادف با باران های پاییز، زمستان و ابتدای فصل بهار بوده، به همین دلیل گندم جزو گیاهان کم آب بر محسوب می شود. از همین رو در این سال ها با تولید حدود یک میلیون و دویست هزار تن گندم در استان گلستان نزدیک به چهار میلیون متر مکعب آب آبیاری از رودخانه های فصلی، آب بندان ها و بعضا از سفره های زیرزمینی برداشت و برای زراعت گندم مورد مصرف قرار می گیرد قریب به ۲ درصد پتانسیل تولید آب استان گلستان می باشد.

لازم به یاد آوری است به طور کلی واتر پرودکتیویتی تولید گندم آبی کشور در سال ۱۳۹۹ به ازای هر متر مکعب آب (WP) ۹۶۰ گرم دانه گندم بوده است و در استان گلستان به جهت شرایط اقلیمی تولید گندم با آب سبز بوده و تنها یکبار آبیاری تکمیلی برای مساحتی حدود سی تا چهل هزار هکتار آبیاری انجتم می گیرد و مصرف آب آبیاری برای تولید این محصول بسیار ناچیز است.

مطابق گزارش محققین موسسه تحقیقات بین المللی سیمیت در مکزیک در روش آبیاری معمولی برای تولید هر کیلو گرم دانه گندم ۱۰۰۰ لیتر، در اراضی تسطیح علمی شده ۶۵۰، کشت روی پشته ۶۵۰، آبیاری قطره ای ۴۵۰ و آبیاری قطره ای زیرسطحی ۴۰۰ لیتر آب مصرف می شود.

استان گلستان به واسطه دارا بودن شرایط اقلیمی متنوع، توپوگرافی، مناطق مرتفع در سلسله کوههای البرز و دشت های وسیع و حاصلخیز شرایطی را فراهم آورده که هر سه گروه گندم با عادات رشد ذکر شده قابل کشت و تولید می باشند، اما تولید اصلی گندم استان از ارقام با عادت رشد بهاره در دشت صورت می گیرد و سهم مناطق مرتفع و میان بند از تولید گندم کمترین است در شش سال اخیر کشاورزان مبادرت به کشت ارقام گندم از گروه بینابین (نتیجه همکاری مشترک در معرفی رقم شرکت های ایرانی با شرکت های فرانسوی) در شرایط دشت و جلگه نموده که حدود ۱۵-۲۰ درصد نسبت به ارقام گروه بهاره عملکرد بیشتری بدست می آورند.

براساس گزارش دفتر طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی، استان گلستان از نظر میانگین سطح کشت گندم در سه سال منتهی به ۱۳۹۹، با ۳۴۶ هزار هکتار شامب ۱۳۷ هزار کشت آبی در مناطق پر باران و ۲۰۹ هزار هکتار کشت گندم دیم، در بین ۳۲ استان کشور، از نظر سطح کشت بعد از استان های کردستان، خوزستان، آذربایجان شرقی، همدان و آذربایجان غربی در رتبه هفتم قرار دارد و از نظر تولید در همین دوره سه ساله با ۱۳۱۷ هزار تن بعد از استان خوزستان رتبه دوم را دارا می باشد.

میزان بارندگی در سه سال زراعی منتهی به ۹۹-۱۳۹۸ میانگین بارندگی استان گلستان ۵۲۴ میلیمتر بوده است. با توجه به اینکه دولت همه ساله بر اساس قانون خرید تضمینی گندم محصول تولیدی کشاورزان را خرید می نماید، متوسط تحویل گندم کشاورزان گلستانی در دوره ذکر شده ۷۷۰ هزار تن بوده که حائز رتبه سوم بعد از استان خوزستان با ۱۲۱۴ و استان کردستان با ۸۳۵ هزار تن می باشد. لازم به ذکر است

فعالیت تحقیقاتی گندم از سال ۱۳۱۱ که در کشور که با نام بنگاه اصلاح نباتات آغاز گردید در اواسط دهه ۳۰ در ایستگاه تحقیقات عراقی محله نیز سه کیلومتری شمال شهر گرگان در منطقه گرگان و دشت شروع گردید و در همکاری با موسسه تحقیقات بین المللی گندم و ذرت مستقر در مکزیک (سیمیت) و ایکاردا در شهر حلب کشور سوریه از طریق موسسات تحقیقات ملی کشور توسعه پیدا کرد و همه ساله برای دست یابی به ارقام جدید گندم در ایستگاه تحقیقات گرگان و گنبد و مزارع کشاورزان پیشرو ادامه و ارقام با قابلیت تولید بالا و مقاوم به بیماری ها معرفی و تکثیر می یابد.

بعضی از شرکت های اروپایی از جمله نمایندگان شرکت های کشور فرانسه هم به معرفی ارقام با قابلیت تولید بالا اقدام نمودند. در این زمینه، کلیه ارقام گندم مورد کاشت در استان اصلاح شده می باشند و از نظر میزان بذر اصلاح شده که مورد استفاده کشاورزان گندمکار گلستانی قرار می گیرد و از نظر تحت پوشش قرار داشتن مزارع از بذر گواهی شده بعضا با کشورهای توسعه یافته برابری می کند و یکی از مهم ترین دلایل جایگاه بالای کمی و کیفی گندم گلستان ناشی از این ویژگی می باشد.

تولید گندم در گلستان به وسیله ۵۴۷۴۵ خانوار کشاورز گندم کار که ۲۴۴۶۳ نفر آنها کشتکار گندم آبی و در مناطق پر باران جنوبی استان در امتداد غرب به شرق و تعداد ۳۰۲۸۲ خانوار در مناطق دشت نسبتا کم بارش نیمه شمالی گندم را به صورت دیم با تکیه بر باران کشت می نمایند. متوسط زمین تحت کشت گندم آبی ۵/۳ و در مناطق دیم ۷/۵ هکتار و متوسط کشت گندم در استان ۶/۵ هکتار برای هر زارع می باشد.

اسمعیل اسفندیاری پور - مجری سابق طرح افزایش عملکرد گندم وزارت جهاد کشاورزی

که گندم تولیدی استان به دلیل گلوتن بالا و کیفیت نانوی مطلوب، برای افزایش کیفیت نان استان تهران و دیگر استان های مجاور همچون سمنان، البرز، گیلان و مازندران، در اختلاط با گندم سایر استان ها استفاده می شود.

برآورد جمعیت استان گلستان در سال ۱۳۹۸ حدود ۱۹۵۰ هزار نفر است و با لحاظ مصرف سرانه گندم برای (مصرف نان ۱۱۰ کیلو، صنف و صنعت ۳۰ کیلو، بذور برای کشت سال بعد و خود مصرفی نان کشاورزان) سرانه مصرف هر نفر حدود ۱۶۵ کیلوگرم نیاز سالانه گندم استان قریب به ۳۲۲ هزار تن می باشد و با لحاظ خرید تضمینی گندم ۹۳۰ هزار تن آن سال ۶۰۸ هزار تن گندم مازاد بر مصرف جمعیت را تولید و عرضه نموده است.

سهم استان گلستان در ده ساله منتهی به ۱۳۹۹ از خرید گندم کشور برابر ۱۰/۳ درصد از کل بوده است. ظرفیت ذخیره و نگهداری گندم در سیلوی بتنی، فلزی، انبار مکانیزه و نیمه مکانیزه و ساده به ترتیب بدین صورت است: الف: ۸۰۸ هزار تن بخش دولتی (۱۸/۴ درصد) و ۱۴۲۴ هزار تن (۸۱/۵ درصد) بخش خصوصی شامل کارخانجات آردسازی، سیلو های فلزی، انبار تعاونی و افراد حقیقی می باشد که وضعیت سیلو و انبارها برای برنامه خرید و نگهداری کافی می باشد.

ضرورت عبور از اقتصاد دستوری در کشاورزی با حذف ارز ترجیحی

دهک های پایین و کاهش اعتراض و نارضایتی غیرقابل پیش بینی جامعه اشاره کرده اند؟

واقعیت این است که شاکله قدرت و نهادهای تصمیم گیر و مجری، تاکنون به جز طرح کارت های دیجیتالی و یا آنچه «سفره الکترونیکی» می نامند، راهکاری برای تغییر ساختار اقتصاد و بازرگانی «درون گرای بسته دولتی» که طی ۴۰ سال گذشته عمل شده، ارائه نداده اند!

حذف نرخ ارز ترجیحی و اتکا به نرخ ارز آزاد، در چارچوب یک اقتصاد بازار محور رقابتی با اقتصادی ترکیبی با نظارت دولت - و نه دخالت آن - و البته اختیارات آزاد اجرایی و تصمیم گیری بخش خصوصی برای سرمایه خود امکان پذیر است.

پیش شرط حذف ارز ترجیحی ارزان قیمت دولتی و حضور ارز آزاد با نرخ روز در مبادلات تجاری و بازرگانی، ایجاد ساختار اقتصاد و بازرگانی آزاد با نقش حداقلی دولت و تاکید بر نقش بخش خصوصی در قالب فرد و یا مجتمع سرمایه گذاری - البته نه تا اندازه اقتصاد لسه فری (به فرانسوی: Laissez-faire)، بلکه تا آن حد که در مقابل اقتصاد دستوری (planned economy) بتواند قدرت نمایی کند و ایستادگی داشته باشد است.

اگر بخواهیم ارز دولتی ترجیحی را برداریم و نظام تولید و واردات و مجموعه بازرگانی با ارز آزاد انجام گیرد، باید ابزارهای لازم و ساختار سیاسی و اجتماعی آن را نیز فراهم کنیم که به عبارتی، تا حد زیادی نقش دولت و بخش خصوصی در پاسخگویی به مشکلات از جمله معیشت مردم و تامین امنیت غذایی عوض می شود.

نگرانی قوای سه گانه از جمله دولت برای تامین معیشت مردم و اعتراضات احتمالی آنان به خاطر گرانی های آتی را می توان در یک تعامل دو سویه میان دولت حداقلی با فعالان اقتصادی بخش خصوصی با کاهش هزینه های دولت و کمک به قدرت

بالاخره پس از فراز و نشیب های بسیار، مجلس یازدهم به ریاست دکتر قالیباف، لایحه ارائه شده دولت سیزدهم را برای حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی موسوم به ارز ترجیحی که از ابتدای پیروزی انقلاب با نرخ ۷ تومان در گالبد و استخوان بندی اقتصاد کلان - گرچه در ابتدا با اهداف گسترش عدالت و بهبود اقتصاد - گسترش یافت ولی به تدریج از درون چون موربانه به صورت آشکار و ناپیدا این گالبد را می جوید و نحیف کرده بود؛ تصویب و برای طی مراحل قانونی متداول به شورای نگهبان ارسال کرد.

شورای نگهبان نیز در ۲۴ اسفند ماه سال گذشته این قانون را برای رفع ایراداتی به مجلس بازگردانید. اما سخنگوی شورای نگهبان هیچ اشاره ای به ایرادات این مصوبه نکرده و هنوز مشخص نیست که آنچه شورای نگهبان به عنوان ایراد بر آن انگشت گذاشته، شاکله و ستون اصلی این قانون را تغییر خواهد داد یا ایرادات، در حد مسائل جزئی فنی، عدم تطبیق مواردی با قانون اساسی، ایرادهای شرعی و ... است!

در عین حال، تقریباً تمامی قوا اعم از دولت سیزدهم به عنوان ارائه دهنده این لایحه و مجلس به عنوان تصویب کننده آن و فراتر از این دو، نهاد قوه قضاییه، ضمن نگرانی از عواقب اجرای این قانون که بدون تردید افزایش قیمت تمامی کالاها از مواد غذایی تا دارو و سایر اقلام را در پی دارد و حتماً به نارضایتی و اعتراض مردم می انجامد، بر ارائه راهکارهای موثر برای حفظ حداقل معیشت و قدرت خرید مردم به ویژه

خرید دهک های پایین جامعه، مملکت را بهتر از آنچه هم اکنون هست و بدون بگیر و ببند و سرکوب اداره کرد، ولی اگر دولت، با این گمان که «ارز را آزاد می کنیم و به مثابه یک چاقو، دسته آن را خودمان در دست می گیریم» و خواهی نخواهی از این رهگذر، سیاستی دوگانه و غیر صادقانه اتخاذ کند، وضعیت شکننده ای به وجود می آید که قادر نخواهد بود معیشت و سلامت ارزان مردم را در جایگاه یک دولت حداکثری، تامین کند و آنگاه است که حکمرانی تلوان سنگینی خواهند داد!

از سوی دیگر و در نهایت باخوش خیالی نباید تصور کرد که مکانیزم بازار دست نامرئی آدام اسمیت، نوسانات اقتصادی، عدم تعادل و اشتغال کامل در یک اقتصاد آزاد سرمایه محور را بدون دردسر و بحران فراهم خواهد ساخت، لذا باز هم دولت باید برای اشتغال کامل و امنیت و سلامت عمومی از منابعی که دارد بهره گیری و در بخش های امنیت غذایی، سلامت، اشتغال و رفاه نسبی مردم حضور مقتدرانه داشته باشد.

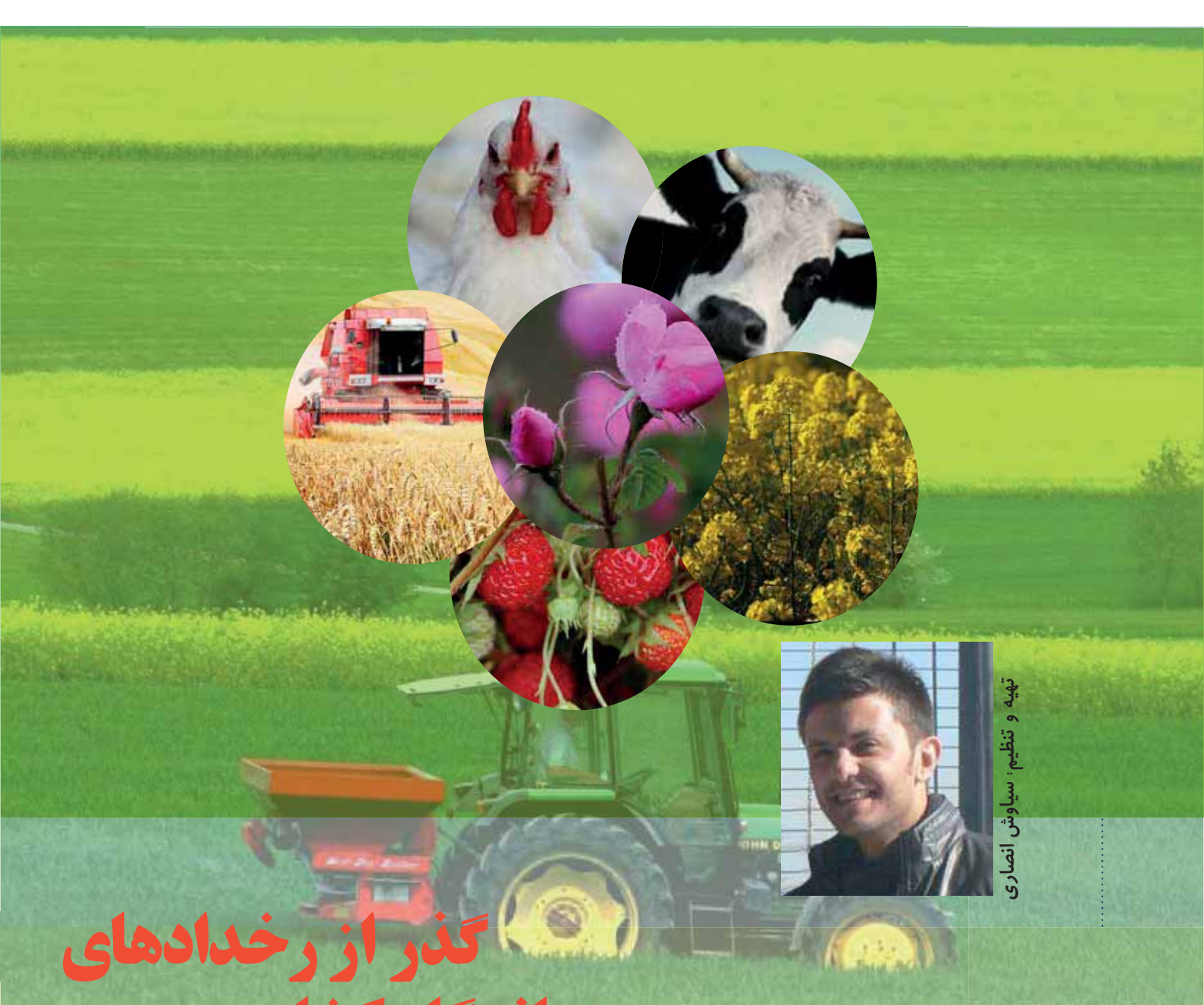
حذف ارز ترجیحی و جایگزینی آن با ارز آزاد - نه باز هم با نوع فسادانگیز ارز دیگری مانند نیمایی، نافی مسئولیت پذیری، شفافیت و پاسخگویی دولت نخواهد شد.

اگر دولت یا حکمرانی بدون رعایت شاخص های فوق، خود را همه چیز بدانند با تغییر نرخ ارز ترجیحی به آزاد اتفاق سازنده و خاصی در اقتصاد کلان و برای بهبود رفاه و زندگی مردم رخ نخواهد داد طبعاً باید منتظر هر واکنش شدیدی از جانب آنان بود!

در جمع بندی نهایی، حذف ارز ترجیحی از هر نوع از جمله ارز دولت ساخته نیمایی، به واقع جراحی یک غده بدخیم متراکم ۴۰ ساله است که حتما خونریزی و عوارض دارد، ولی اگر در یک نظام اقتصادی آزاد با شاخص های حکمرانی خوب انجام گیرد، می تواند دامنه فساد، تبعیض، امضاهای طلائی، دولت سالاری و بی عدالتی را به طور نسبی کاهش دهد و بستری رقابتی برای تولید کیفی و جامعه ای سالم تر را فراهم سازد.

به عبارتی، «شتر سواری دولا دولا» راه به جایی نمی برد و باید گفت؛ حتما در منظر همگان مضحک خواهد بود!

منصور انصاری

تهیه و تنظیم: سیاوش انصاری

گذر از رخدادهای ماندگار کشاورزی

و کنجاله سویا ۱۶۳۰۰ تومان تعیین شد.

پیش از این اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دامی قیمت هر کیلوگرم نهاده‌های دامی جو و ذرت را بر مبنای ارز نیمایی ۱۲۰۰۰ تومان و کنجاله سویا را ۱۷۰۰۰ تومان اعلام کرده بود.

قیمت اجناس قاچاق در کشورهای همسایه بالا رفت

هر کیلوگرم جو و ذرت ۱۱۳۰۰ تومان

معاون توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی در نامه‌ای قیمت‌های جدید ذرت، جو و کنجاله سویا در سامانه بازارگاه را اعلام کرد که در مقایسه با نرخ قبلی اعلام‌شده ۷۰۰ تومان کاهش یافته است.

بر این اساس قیمت هر کیلوگرم جو و ذرت ۱۱۳۰۰ تومان

و عوامل کلان تأثیر می‌گذارد و از جهت سوم، شاهد افزایش مخاطرات بشردوستانه هستیم.

وی به افزایش قیمت جهانی مواد غذایی اشاره کرد و افزود: چنانچه می‌دانیم روسیه و اوکراین بازیگران مهمی در بازار جهانی غلات هستند و جنگ بین دو کشور عامل مهمی در رشد قیمت‌های جهانی غذا بوده است به‌ویژه گندم، ذرت و دانه‌های روغنی. این افزایش در حالی رخ داده است که پس از کاهش شیوع کرونا نیز تقاضا برای این محصولات و هزینه‌های تولید آن‌ها افزایش یافته بود.

امضای یادداشت تفاهم همکاری بین ایران و کوبا در زمینه بهداشت دام و دامپزشکی

یادداشت تفاهم همکاری بین سازمان دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران و مرکز ملی سلامت دام وزارت کشاورزی کوبا در زمینه بهداشت دام و دامپزشکی و با رویکرد توسعه همکاری‌های دوجانبه به امضا رسید.

سید محمد آقامیری معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان دامپزشکی کشور در خصوص اهداف امضای این یادداشت تفاهم بین دو کشور ایران و کوبا گفت: این یادداشت تفاهم با هدف پیشگیری، کنترل و ریشه‌کنی و ارتقای نظام مراقبت و نظارت بر بیماری‌های دامی، بیماری‌های زئونوز و همچنین تسهیل در امر تجارت کالای مندرج در مجموعه مقررات بهداشتی سازمان بهداشت جهانی دام (OIE) امضا شده است.

«ریکاردو کابریاساس» معاون نخست وزیر و فرستاده ویژه رییس جمهوری کوبا از چند روز پیش برای برگزاری هجدهمین نشست کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری کوبا به تهران سفر کرده بود. این کمیسیون زمینه همکاری دو کشور در موضوعات غذا، صادرات مواد غذایی، نفت و انرژی، واکسن و مواد بیولوژیکی، دارو و فن‌آوری، بانکی و تجارت را در دستور بررسی داشته است.

معاون توسعه بازرگانی وزیر جهاد کشاورزی گفت: اجرای طرح مردمی کردن یارانه‌ها موجب تعادل در بازار داخلی و بالا رفتن قیمت اجناس قاچاق در کشورهای همسایه شد.

عباس عسگرزاده با اشاره به ایجاد تعادل در بازار مصرف ادامه داد: شک نکنید که تولیدات و ذخایر ما در محصولات پروتئینی و محصولات گوشتی کامل است و پشتیبانی تا ۶ ماه آینده انجام می‌شود، در عین حال قرار داد کالاهای مورد نیاز کشور بسته شده و محصولات مختلف در این زمینه را وارد کرده ایم.

عسگرزاده با اشاره به کمپین خریدن گوشت مرغ و دیگر اجناس گفت: این موضوع شیطنت ضد انقلاب و برخی رسانه‌های خارج از کشور است تا با تحریک مردم به برنامه هدفمندی یارانه‌ها و تولید کشور ضربه بزنند.

مدیرکل فائو خبرداد:

ادامه افزایش قیمت مواد غذایی جهان در ماه‌های آینده

مدیرکل فائو با تشریح وضعیت امنیت غذایی جهانی در سایه جنگ اوکراین پیش‌بینی کرد قیمت مواد غذایی در جهان طی ماه‌های آینده روندی صعودی را طی کند.

چو دونگیو مدیرکل سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو) طی سخنانی با موضوع «تأمین امنیت غذایی جهان در دوران بحران» گفت: بر اساس ارزیابی‌های انجام‌گرفته در سال ۲۰۲۱ حدود ۱۹۳ میلیون نفر مجموعاً در ۵۳ کشور جهان با «بحران» تأمین غذا یا بدتر از بحران مواجه بوده‌اند. ۵۷۰ هزار نفر از این افراد در وضعیت فاجعه‌بار غذایی قرار داشته و ۳۹.۲ میلیون نفر در ۳۶ کشور با وضعیت اضطراری غذایی مواجه بوده‌اند. همچنین ۱۳۳.۱ میلیون نفر در ۴۱ کشور دچار بحران غذایی بوده‌اند. ۲۳۶.۲ میلیون نفر نیز در ۴۱ کشور با استرس غذایی مواجه بوده‌اند.

دونگیو سپس به جنگ اوکراین اشاره کرد و گفت این جنگ از سه جهت امنیت غذایی جهان را تهدید می‌کند. از یک جهت، شاهد اثرات مستقیم درگیری‌ها بر کشاورزی و تولید غذای جهان هستیم، از سوی دیگر این جنگ بر فاکتورها

صدور دامدار کارت با سقف اعتبار ۲۰۰ میلیون تومانی برای حمایت از تولید

سرپرست بانک کشاورزی از صدور دامدار کارت با سقف اعتبار ۲۰۰ میلیون تومانی همسو با برنامه‌های دولت در طرح مردمی سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها برای حمایت از صنعت دام و طیور کشور خبر داد.

«مهدی رضایی» در گفت و گویی با اشاره به فعالیت بانک کشاورزی در روزهای تعطیل پنجشنبه و جمعه (۲۲ و ۲۳ اردیبهشت ماه) به منظور تهیه و صدور دامدار کارت افزود: براساس دستور وزیر جهاد کشاورزی از پنجشنبه عصر فعالیت شعب این بانک برای پذیرش مشتری و تکمیل مدارک جهت صدور دامدار کارت شروع شد و در روز جمعه مورد استقبال تولیدکنندگان قرار گرفت.

مدیرعامل بانک کشاورزی تصریح کرد: این بانک همسو با سیاست‌های دولت و وزارت جهاد کشاورزی در جهت طرح مردمی سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها با صدور دامدار کارت برای تامین سرمایه در گردش واحدهای مرغداری و دامداری اقدام کرده است.

وی با بیان اینکه اعتبار در نظر گرفته شده از سوی بانک مرکزی در این طرح، بالغ بر ۲۶۳ هزار میلیارد ریال است اظهار داشت: دامدار کارت با سقف اعتبار ۲ میلیارد ریال (۲۰۰ میلیون تومان) و با نرخ ۱۱ درصد براساس فهرست اعلامی جهاد کشاورزی استان‌ها با اخذ خط اعتباری از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر خواهد شد.

سرپرست بانک کشاورزی افزود: در صورت مراجعه دامداران به شعب بانک کشاورزی در سراسر کشور با تکمیل فرم پذیرش و تکمیل مدارک در کوتاه ترین زمان ممکن دامدار کارت صادر و در اختیار تولیدکنندگان این بخش قرار می‌گیرد.

هند صادرات گندم را ممنوع کرد

وام بانکی با سود ۱۰ درصد به تولید کنندگان دام و طیور پرداخت می‌شود

دولت با اختصاص تسهیلات بانکی به مبلغ یکصد هزار میلیارد ریال به واحدهای تولیدی دام و طیور کشور با نرخ ترجیحی ۱۰ درصد برای تامین سرمایه در گردش خرید نهاده‌ها موافقت کرد.

با توجه به آزاد سازی ارز واردات نهاده‌های دامی در راستای سیاست‌های مردمی سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها، قیمت نهاده‌های دامی افزایش و در نتیجه میزان سرمایه مورد نیاز تولید کنندگان برای خرید نهاده افزایش یافت.

هیئت وزیران به منظور تامین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی دام و طیور کشور، مبلغ یکصد هزار میلیارد ریال تسهیلات بانکی با نرخ ترجیحی ۱۰ درصد به واحدهای مذکور اختصاص داد.

مدت زمان بازپرداخت تسهیلات یاد شده حداکثر (۶) ماه بوده و سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است بازپرداخت مابه التفاوت سود تسهیلات مربوط تا نرخ مصوب شورای پول و اعتبار را تضمین نماید.

اساسنامه کمیته راهبردی فناوری نانو در وزارت جهاد کشاورزی ابلاغ شد

با عنایت به منویات مقام معظم رهبری مبنی بر تولید دانش بنیان و اهمیت نفوذ فناوری نانو در بخش کشاورزی و با توجه به جایگاه توسعه کاربرد فناوری نانو در حل مشکلات بخش کشاورزی و منابع طبیعی و همچنین مزیت‌های بالقوه و بالفعل تجاری سازی در این زمینه و با شروع فعالیت مجدد کمیته راهبردی فناوری نانو وزارت جهاد کشاورزی با رویکرد، ساختار، دستور کار و ماموریت جدید؛ اساسنامه، سند راهبردی و شیوه نامه و دستورالعمل اجرایی کمیته راهبردی فناوری نانو وزارت جهاد کشاورزی توسط وزیر جهاد کشاورزی برای اجرا ابلاغ شد.

در این راستا طبق ماده چهار اساسنامه کمیته راهبردی فناوری نانو مبنی بر حضور نماینده ستاد ویژه توسعه فناوری نانو در ترکیب اعضای کمیته راهبردی فناوری نانو وزارت جهاد کشاورزی، علی اصغر نجیمی به عنوان نماینده تام‌الاختیار این ستاد در این کمیته معرفی شد.

مجری طرح الگوی کشت وزارت جهاد کشاورزی:

وضعیت کم آبی کشور در ۶۰ سال اخیر بی سابقه است

مجری طرح الگوی کشت وزارت جهاد کشاورزی گفت: وضعیت کم آبی کشور و یه ویژه استان بوشهر در ۶۰ سال اخیر بی سابقه است و میزان بارندگی در این استان به نسبت سال گذشته ۲۹ درصد کاهش داشته است.

محمد یزدانی در نشست افزود: یکی از مهمترین راه‌های مقابله با کم آبی و کاهش بارندگی اصلاح الگوی کشت متناسب با اقلیم آب و هوایی در کشور است.

وی اضافه کرد: در فاصله سال‌های ۹۵ تا ۹۷ روی ۱۰۰ هکتار از اراضی استان بوشهر طرح مطالعات خاک شناسی و کشت ۱۶ محصول انجام شده است. مجری طرح الگوی کشت وزارت جهاد کشاورزی ادامه داد: با توجه به اینکه برای اجرای طرح الگوی کشت نیازمند همکاری و مداخله چند وزارتخانه هستیم باید هر چه زودتر سیاست و برنامه اجرایی طرح اصلاح الگوی کشت در هیات دولت مطرح و تصویب و تکالیفی نیز برای آنها مشخص شود.

یزدانی به اجرای این طرح بسیار مهم در تامین نیازمندی‌های غذایی مردم اشاره کرد و افزود: محوریت اصلی برای اجرای این طرح مهم نقش فرمانداران و مسئولان اجرایی در شهرستان‌های کشور است و کمک آنها برای اجرای برنامه‌های این طرح بسیار مهم است.

اقدامات وزارت جهاد کشاورزی برای حذف عوارض صادراتی محصولات لبنی

مدیرکل دفتر توسعه صادرات وزارت جهاد کشاورزی گفت: همزمان با اجرای طرح مردم سازی نظام یارانه ها، محدودیت‌های ایجاد شده برای صادرات محصولات لبنی از قبیل شیر خشک، خامه، کره حیوانی و روغن حیوانی برداشته می‌شود.

«محرم سلطانی» اظهار کرد: در این راستا اقدامات لازم برای صادرات بدون عوارض که قبلاً برای شیر خشک ۵ هزار تومان، خامه ۶ هزار تومان، کره حیوانی ۱۵ هزار تومان و روغن حیوانی ۲۰ هزار تومان بود، انجام شده است.

سلطانی با تاکید بر اینکه قبلاً نیز در راستای آزادسازی صادرات گوشت مرغ و تخم مرغ اقداماتی انجام شده بود، اظهار داشت: این موضوع در آخرین جلسه قرارگاه دیپلماسی غذایی به تصویب رسید که صادرات گوشت مرغ و تخم مرغ بدون عوارض صورت گیرد.

دولت هند با هدف کنترل رشد افسارگسیخته قیمت گندم در این کشور، صادرات گندم را ممنوع کرده است.

البته بر اساس دستور دولت هند محموله‌های گندمی که مدارک صادرات آنها صادر شده‌اند، مشکلی برای ارسال ندارند.

گفته می‌شود از این پس هر گونه صادرات گندم تا اطلاع ثانوی به کشورهایی که برای تامین امنیت غذایی خود به این محموله‌ها نیاز دارد باید با مجوز دولت انجام شوند.

گفتنی است که تا پیش از این صادرات بذر پیاز ممنوع بود، اما حالا دولت هند آن را آزاد کرده است.

مجری طرح گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی خبر داد:

افزایش ۲۰ درصدی قیمت گیاهان دارویی با نشان «PDO»

مجری طرح گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی از افزایش ۲۰ درصدی قیمت محصول گیاهان دارویی با نشان «PDO» خبر داد.

حسین زینلی مجری طرح گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی با اشاره به نگاه ویژه وزارت جهاد کشاورزی برای تولید و ایجاد زیرساخت‌های صنایع تبدیلی و دارویی در گیاهان دارویی، گفت: به دنبال فعال کردن نشان «PDO» که منشا تولید محصول را نشان می‌دهد هستیم.

وی با بیان اینکه محصولی که در یک مکان تولید می‌شود و در همان مکان فرآوری می‌شود، نشان منشا تولید را دریافت خواهد کرد، افزود: با این گواهی ارزش محصول در بازار ۲۰ درصد از محصولی که فاقد این نشان است بیشتر خواهد بود.

به گفته مجری طرح گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی، این گواهی به مصرف کننده و تجار مکان تولید و فرآوری آن را معرفی می‌کند. وی گفت: محوریت گیاهان دارویی بر پایه دریافت گواهینامه‌های معتبر بین المللی و تهیه محصولات کاملاً سالم استوار است و تنها راه برای فروش این محصولات در دنیا و جایگاه ثابت بازار بین‌المللی، داشتن گواهینامه‌های معتبر است.

Cereal cultivation programs and policies in Iran

In an exclusive interview, Mohajer, Deputy Minister of Agriculture of the Ministry of Jihad for Agriculture, announced the general indicators of agricultural production plans for the year 1401.

It is worth mentioning that Mohajer Engineer is one of the specialized government officials who emphasizes on self-reliance in crops such as wheat, oilseeds, barley, corn and barley, and always believes in the possibility of self-sufficiency in these products by observing creative and innovative solutions. There are water sources.

Mohajer engineer theory is a pattern of cultivation in different climates and conventional cultivation with farmers. With a lot of effort and the support of the Minister of Jihad for Agriculture, Mohajer succeeded in providing potash and phosphate fertilizers to farmers with a 45% subsidy, which in addition to increasing productivity, reduces production costs for farmers.

Signing a memorandum of understanding on cooperation between Iran and Cuba in the field of animal health and veterinary medicine

A memorandum of understanding was signed between the Veterinary Organization of the Islamic Republic of Iran and the National Livestock Health Center of the Cuban Ministry of Agriculture in the field of animal health and veterinary medicine with the approach of developing bilateral cooperation.

Ricardo Cabrisas, the Deputy Prime Minister and Special Envoy of the President of the Republic of Cuba, had traveled to Tehran a few days ago to hold the 18th meeting of the Joint Commission on Economic Cooperation between the Islamic Republic of Iran and the Republic of Cuba. The commission reviewed cooperation between the two countries on food, food exports, oil and energy, vaccines and biological materials, medicine and technology, banking and trade.

The price of smuggled goods rose in neighboring countries

The Deputy Minister of Trade Development of the Minister of Jihad for Agriculture said: the implementation of the plan to popularize subsidies caused balance in the domestic market and increased the price of smuggled goods in neighboring countries.

Abbas Asgarzadeh, referring to the creation of balance in the consumer market, continued: "Our protein's products and reserves are in complete and support will be provided for the next 6 months, while contracts for the goods required by the country have been closed and we have imported various required goods".

The inevitability of changing the structural approach in the agricultural economy

Since the change of the preferential exchange rate of 4200 Tomans to free will creates new conditions in the economy and agricultural trade of the country, farmers and consumers' lives, without defining a new economic structure, the situation will be worse and more worrying than it is.

Because, despite the establishment of numerous bases in the field of agricultural trade and what is called market regulation, the strategy to feed the people and prevent shortages of basic goods, whether relying on domestic production or easy imports, has a long distance from Food security

The fundamental question is what to do and who is to blame? Are the top officials of the Ministry of Jihad for Agriculture underestimating and making little effort to solve this endless difficulty? It should be fair to say that this is not the case; the Ministry of Jihad for Agriculture is on the front line with the main forces in the supply of basic goods and needs of the people and in full readiness. However, the economic attitude of the government and consequently the Ministry of Jihad for Agriculture to conduct trade affairs is incorrect and does not conform to the conditions resulting from sanctions and the state of world markets, especially after the Russia-Ukraine war.

Therefore, the structure of macroeconomics and, consequently, the political economy of agriculture must be changed and oriented towards market-oriented and free trade conditions, of course, controlled by the government. This issue will become much more practical for the government after the elimination of the preferred currency and the replacement of the free currency, because regulating the market in a dual economy, especially in the case of agricultural products and food products, is impossible and unstable.

Wheat: A sharp rise in prices in world markets and a warning to officials

It is obvious that Russia's war with Ukraine, as the first two countries producing and exporting wheat and cereals, The price of this strategic product will increase in the world.

The early hours of the war immediately It pushed up prices in international markets and banned the export of many agricultural goods in March 9 by the Ukrainian government and rumors of the same issue in Russia, the closure of export ports Sea of Azov for grain and wheat, lack of spring and autumn cultivation conditions in Ukraine, conservatism in Supply of stored wheat in Russia, shortage of phosphate and potash fertilizers and possible closure of Swift

In Russia, prominent indicators are influential in the price of grain, especially wheat.

Therefore, we are already witnessing a sharp jump in prices in the future markets of Europe and the United States. For example and

According to the French international futures market MATIF, within two weeks the price of wheat is 274 euros per ton in Monday, 21 February (before the start of the war), reached € 396 on Monday, March 7th.

In this issue of the Journal of Agricultural Infrastructure Industries, which we have dedicated to the subject of "wheat",

A comprehensive research report has been prepared to be considered by the country's economic officials and the previous situation.

**Agri - Industrial
Infrastructures
Food, Livestock and
Poultry Specialized
Monthly Magazine**

VOL.23 No.243 & 244

PP.44 APR & MAY 2022

Owner&Responsible executive:

Mansoor. Ansary

Manager & editor in chief& roof:

Faranak Masoudi

Short news: Siavash Ansari

International Editor and overseas adv.

Executive: Dr. Masoud. Ansari

Advertisements: H. Ansari (Jaberi)

Site sponsor: Iranian Agricultural News Agency

(www.kajpress.com&

www.keshavarziyandejahan.ir)

Printing: Miran Print

Designer: Ziba Daryae

Address: No.37, Nader St.Tohid Ave. Tehran - IRAN

Postal code: 1457884871

Fax: (+98 21) 66913163

Tel: (+98 21) 66913162

(+98 21) 66946250/52

mansoor.ansary1334@gmail.com

faranak.masoudi@gmail.com

TITLES:

1

The inevitability of changing the structural approach in the agricultural economy

2

Wheat; A sharp rise in prices in world markets and a warning to officials

3

Cereal cultivation programs and policies in Iran

4

Signing a memorandum of understanding on cooperation between Iran and Cuba in the field of animal health and veterinary medicine

5

The price of smuggled goods rose in neighboring countries

برای اولین بار در ایران

Zeleject®

Florfenicol 40% + Meloxicam 0.5%

Injectable solution

زِلِجِکت®

فلور فنیکل ۴۰٪ + ملوکسیکام ۰/۵٪

محلول استریل تزریقی

موارد مصرف:

این محصول برای درمان بیماری تنفسی گاوها (BRD) ناشی از مانیمیا همولیتیکا، پاستورلا مولتوسیدا، هیستوفیلوس سومنی، میکروارگانیزم های حساس به فلور فنیکل و تب ناشی از BRD استفاده می شود.

درمان تک دوز بیماری های تنفسی گاو
کاهش سریع التهاب و اثربخشی بهتر آنتی بیوتیک

برای اولین بار در ایران

Carproject®

Carprofen 5%

Injectable solution

کارپروجکت®

کارپروفن ۵٪

محلول استریل تزریقی

موارد مصرف:

به عنوان یک ضد التهاب، ضد تب و ضد درد در بیماری های التهابی مانند ورم پستان حاد و بیماری های تنفسی به کار می رود.

یک تزریق تک دوز
موثر در درمان ورم پستان حاد
بدون دوره پرهیز از مصرف شیر

تلفن: ۰۲۱-۵۷۸۰۳۰۰۰
www.rooyandarou.com
www.rooyanapp.ir

شرکت داروسازی رویان دارو
تولید و توزیع داروهای دام و طیور

اتصالات کاوه گستر
ETTESALAT KAVEH GOSTAR

www.kavehgostar.com